

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. — Telefon 25-49
Štane 38 Dia za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Dia

Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Dia. — Naročnino
inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljuba«. — Telefon 29-92

Družabna zavest

»Če sam je, mora pasti še junak«, je vedel povedati naš Gregorčič. Če bi vsak človek živel sam zase, če bi vsak sam sebi dajal moč in postavil in pravico, potem — no, saj si lahko sami mislite, kako bi bilo potem.

Človek je družabno bitje. Le v družbi se more prav razvijati. Ta zavest je rodila vasi in mesta, je mati občin in župnij in je združila človeštvo v narode in v države, pa je podlaga tudi verskim združitvam. Skupnost daje moč in prinaša red v življenje, številnost vpliva, da svet moč skupnosti tudi vpoštevata.

Čut za družabnost je rodil tudi mnoge protovoljno zamišljena, bolj ali manj potrebna društva in družbe. Ljudje enakega mišljenja in enakega stremljenja se radi družijo, da svoje namene lažje dosežejo. Ali mislite, da bi bile kdaj stale kočje po naših gorah, če bi ne bilo planinskih društev? Vsa ta društva žive in se razvijajo in dobivajo svoje življenjsko moč od zavednosti in navdušenosti svojih članov. Hirajo pa in propadajo, če v članih ugasne smisel za skupno delovanje, če ima pri društvu vsak svoje cilje in namene.

Vzemimo naše verske družbe. Če ljudje vstopajo vanje brez pravega namena, samo zato, ker doma to hočejo, zaradi nove obleke, zato, ker morebiti dušni pastir želi in se mu

neradi zamerimo, tam bodo naše družbe brez pravega življenja. Življenje bo podobno mravljišču ob mrzlih zimskih dneh; vse zaspano, brez veselja, brez zanimanja, zato pa tudi brez uspehov. Vsako bodrilo je takim zaspanim dušam zoprno, smatrajo ga za zmerjanje, vsaka želja po razvoju in po večjem razmahu jim je odveč, zato se pa tudi ustrašijo vsake nasprotna sapice, vihar pa jih razkroji in raztepe na vse strani. Pri takih članih je doma več strah. Strah pred žrtvami, strah pred delom, strah pred izpopolnjevanjem, strah pred ljudmi, strah, strah, strah...

Današnje dni tolikokrat imenovana katoliška akcija ima svojo življenjsko moč le v zavednosti katoličanov. Nezavedni, mlačni, za vse, kar je verskega brezbrizni katoličani niso vstanu zapesti ognja v svoje vrste. Zaspanost ne more roditi nič dobrega, zato je smrt KA.

Kjer pa vlada zavednost, tam je doma veselje za delo, tam je med verniki doma smisel za resnično življenje, tam se morajo pokazati tudi uspehi.

Zavednost je pogoj resnega življenja in delovanja povsod, kjer se človek hoče udeležiti. Zavednost je vir napredka in moči, v nezavednosti je smrt.

Naše občine

Kakor je družina osnovna celica človeške družbe kot take, tako je občina temelj družabne organizacije, katere vrh je država. In kakor brez zdrave družine ni zdravega naroda, tako tudi brez zdrave občine ne more biti zdrave države.

Zarodke občine najdemo zato že v davnem srednjem veku. Velika škoda je da pri nas še vedno nimamo nikjer zapisano, kaj so bile n. pr. v srednjem »temnem« veku mestne občine, kakšne so bile njih svoboščine in kako sijajno so vršile svoje naloge. Pa tudi na kmetih najdemo že tedaj mnogo osnov prejšnjih in poznejših občin, le da jih je fevdalizem (oblast graščakov) precej izpačila. Absolutizem je potem v prvi polovici novega veka zadušil znaten del te plodonosne ljudske samouprave, toda pri nas je prišla država že za časa Marije Terezije do spoznanja, da jih je treba vnovič oživiti. Absolutizem se sicer nikoli ni mogel povzpeti do tolike uvidevnosti, da bi jim dal resnično samoupravo, zato so ostale do velike mere mrtvo rojeno dete brez prave vrednosti za ljudstvo, a čim je po revoluciji I. 1848. zavel po Evropi in tudi pri nas svež demokratičen veter, je bilo njegovo prvo veliko politično dejanje, da je ustvaril občine v današnjem pomenu besede. »Svobodna občina« je bila nekaka

podlaga vse demokracije, obenem pa tudi tako važen in močan temelj države, da je niso mogli porušiti nobeni politični viharji več.

Predaleč bi zašli in tudi ni namen našega današnjega članka popisovati ogromnih zaslug, ki so si jih stekle naše svobodne občine samo za naš slovenski narod, vključno temu, da pri sestavljanju občinskih zastopstev še ni bilo uveljavljeno čisto demokratično načelo. Ze sama svoboda občin je bila ena najmočnejših političnih in gospodarskih opor in najvažnejša politična šola našega ljudstva. Da so široke plasti našega naroda danes politično tako zrele, zato se imamo zahvaliti v prvi vrsti naši svobodni občini.

V povojnih letih so preživljale potem naše občine sicer precejšnje viharje, vendar so se vsaj v glavnih obrisih obdržale do novega, sedaj veljavnega občinskega zakona iz leta 1933., ki jim je dal zopet novo lice. Ne bo odveč zato, če se nekoliko natančneje ozremo, kako so te občine delale do l. 1933., zlasti ker tako pogosto slišimo glasno in ceneno zabavljanje na vse, kar je bilo, obenem pa tako vsiljivo hvalo vsega, kar na novo ustvarjamo. Pred kratkim je izdal namreč statistični urad finančnega ministrstva jako zanimivo poročilo o stanju občin v naši državi za l. 1933.,

torej za zadnje leto življenja prejšnje oblike naših občin.

Ta pregled deli občine v mestne in v kmetijske. Med mestne šteje v Sloveniji le štiri, namreč Ljubljano, Maribor, Celje in Ptuj. Kdo je gospodaril v njih skoro v vseh povojnih letih do današnjega dne, vemo vsi. Torej kako je bilo s temi množimi mestnimi občinami? *Bile so najdražje v vsej državi.* Na 10.000 prebivalcev je prišlo namreč v teh štirih slovenskih mestnih občinah 69,3 občinskih uslužbencev, dočim jih je prišlo na Hrvaškem le 64,5, v Dalmaciji le 57,7 in v Bosni celo samo 37,8. Le v sedanji Moravski banovini jih je prišlo več, namreč 92,4, kajti tam so redile občine cele množice potrebnih in nepotrebnih ljudi, a so imeli ti na drugi strani vsaj najmanjšo plačo izmed vseh mestnih uslužbencev v državi. Toda naše slovenske mestne občine se niso zadovoljile samo s tem, da so imele največ uslužbencev, temveč so bili pri nas tudi najvišje plačani v vsej državi. En mestni uslužbenec je prejel pri nas povprečno po 28.557 Din letno brez številnih posebnih nagrad in ugodnosti, dočim so imeli na Hrvaškem le po 20.463 Din, a v vsej državi komaj po 17.496 Din povprečno. Ne moremo se zato več čuditi, zakaj je naložila n. pr. naša Ljubljana take ogromne mitnine na vsako peresce solate in na vsako kilo krompirja, ki ga pripelje naš kmet v mesto na trg in o kateri nečesto prizadeti gospodje prav nič slišati, da bi jo vsaj znižali, če ne popolnoma odpravili, čeprav je okoliški kmetje nikakor ne zmorejo več.

Tako je bilo in je gospodarstvo v naših »naprednih« mestih!

Poglejmo pa še na kmete! Tu se nam kaže *ravno obratna slika.* Slovenske kmetijske občine časih niso bile le *najboljše* v vsej državi, temveč tudi *najcenejše.* Samo bosenske so imele manj plačanih uslužbencev kot slovenske, prav vse druge pa več. Na 10 tisoč prebivalcev je namreč prišlo v slovenskih kmetijskih občinah samo 18,5 uslužbencev, dočim jih je prišlo v Dalmaciji 26,6, v Makedoniji kar 48 in v Moravski banovini 57, v donavski celo 62, torej skoro štirikrat več nego pri nas. Pri nas so namreč časih opravljali prav mnogi župani vse občinske posle sami in zastoj ter pošteno v blagor občine in ljudstva. Izmed 824 tedanjih županov jih je prejemalo plačo le 500, dočim je v le malo večji moravski banovini vléklo v 766 občinah plačo 2957 županov, podžupanov in svetovalcev. Vseh navedenih 500 županov je prejelo pri nas za leto 1933. le 1.179.000 Din plače (torej niti po 200 Din na mesec), dočim so potegnili v Moravski banovini skoro 6 milijonov. Še slabše je bilo v Makedoniji, kjer je bilo v samo 445 občinah 9279 plačanih županov, podžupanov in svetovalcev, ki so potegnili nad 7 milijonov.

Kje moremo dobiti lepše izpričevalo za

RAZGLED PO SVETU

Najdeni krivci

V Franciji pride radi raznih prestopkov pred todišnje znanega otrok. Večina od sodišča zasledovanih otrok je mlča iz breznverske šole.

Da se razumemo: V Franciji obetajo državne in verske šole. V državnih šolah so največji skoraj sami svobodnjaki, med njimi imajo večino komunisti. V državnih šolah se ne sme nič govoriti o Bogu. V knjigah, iz katerih se otroci učijo, ni nič besedice o veri.

V starih francoskih čitankah za ljudsko šolo je bila povest o dveh dečkih, ki je poveljala med drugimi, da sta morila večerno molitev. V novih čitankah je ta stavek izpuščen. Še v pripovedki ne smeš omeniti molitve.

Podobne stvari se dogajajo tudi v naši sredi saj smo nedavno čitali o raznih dijaških prestopkih na srednjih in drugih šolah.

Ne vemo kako tolmačijo te in podobne pojave med mladino odgovorni krogi. Nam je vse jasno: krive so knjige in časopisi, ki jih Cerkev prepoveduje. Krivi so blatni filmi, ki smo jih vedno obojevali, a so nas drugi proglasili zato za nazadnjake in mračnjake. Tudi tisti so krivi, ki vpiče podrejenih učencev omalovažujejo ali celo smešijo in napadajo vero in Cerkev ter tako razdirajo, kar starši in veroučitelji s težavo zgrade. Brezbožne šole, četudi bi bile državne, vzgajajo hudodelce in morilce. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!

KATOLIŠKA CERKEV

s Neustrašeni cerkveni knez je umrl. Berlinski škof dr. Nikolaj Barres, ki je bil šele pred tremi leti imenovan za škofa berlinske škofije in je pred enim mesecem dosegel 64. leto starosti, je nenadoma umrl. Bolehal je že nekaj tednov, toda nikdo ni pričakoval tako hitre smrti. Na bolniški postelji mu je stregel zadnje dni znameniti berlinski zdravnik dr. Sauerbruch, čigar genij pa ni mogel več rešiti tega dragocenega življenja. Dr. Barres je bil zadnje čase v ospredju katoliškega episkopata v borbi za pravice katoličanov na prosvetnem polju in je nabeleval pogajanjem med škofi in med berlinsko vlado. Katoliki v Nemčiji so izgubili onega svojih najbolj neustrašenih zagovornikov svojih pravic, katoliška Cerkev pa velikega cerkvenega kneza v času, ko bi ga bila najbolj potrebovala.

s Kazao. Zelo je razvito katoliško časopisje v Belgiji. — Mehikanski fransosci se vznemirjajo, ker je ameriški senator Borah zahteval, da se razpravlja o verskih preganjanjih katoličanov v Mehiki. Živijo taki senatorji! — Hitlerjevska Nemčija je proglasila verouk za neobvesen predmet v šolah. — Velike ovire delajo misijonarjem v severni Kitajski tamoljni komunisti. — Prvi misijonarji so prišli v Kartum v osrednjo Afriko februarja leta 1848. — Proslavi papeževga dne (ob 13 letnici) je prisostvoval v cerkvi sv. Gudule v Bruslju sam belgijski kralj Leopold III. — Štirinajet nadnaravnih ozdravljenj je priznal v prednem letu zdravniški zbor v Lardu. — Po berlinskih cerkvah zbirajo

darove za spomenik dr. Klauerju, predsedniku katoliške akcije, ki je bil od nemških hitlerjevcev po nedolžnem ubit dne 30. junija 1934. — V bavarskem Nürnbergu je večina prebivalcev protestantovske. Tu je središče Streiberove gonje proti verskim šolam. Vendar se je napram lanskim 823, vpisalo to leto v katoliški šolo 838 učencev. — V mehikanskem mestu Telepane je zaprla oblast dve dekletci, ki sta se učili krščanski nauk. — Franciskani so otvorili katoliški kino v poljskem Lvovu.

ITALIJA

s Na pragu vojne z Abesinijo? Pogajanja med Abesinijo in Italijo za sestavo mešane komisije, ki naj na novo določi meje med obema državama, so propadla, ker Italija ni hotela pristati na to, da bi bili člani te komisije tudi uradniki neudelenih evropskih narodnosti. — Čim več čit pride v Afriko, tembolj stopnjuje Italija svoje zahteve. Sedaj že izjavlja, da se ne more več zadovoljiti z zadovoljenjem za obmejne spore, temveč zahteva nekaj abesinskega ozemlja ter gospodarske in trgovinske ugodnosti. — Italija je doslej mobilizirala v Julijski Benečiji 6 letnikov, in sicer letnike 1908 do 1913. Abesinski vladi je že sporočeno, da bo v italijanski vojski mnogo slovenskih vojakov. — General Graziani, vrhovni poveljnik italijanskih čet v vzhodni Afriki je izjavil časnikarjem, da so mu za boje v Afriki veliko ljubeše afriške domače bete, kot pa evropske, ki vremenske prilike v Afriki le težko prenašajo in so tudi glede prehrane mnogo bolj občutljive kot pa

ocenost in resnično potrjvalno delo naših nekdanjih tujcev, kakor ravno v teh uradnih podatkih finančnega ministarstva, ki bodo gotovo zavezali jezik marsikateremu navijaču na vse, kar je bilo. Toda, da bo slika še popolnejša, navedimo še en uradni podatek finančnega ministarstva. Kdo je do 1. 1930. celis desetletja gospodaril v naših slovenskih občinah, vemo vsi. Ti močje so torej desetletja gospodarili tako »slaboc«, da so imele tedaj vse slovenske kmetijske občine skupaj dolga samo 42 milijonov dinarjev. L. 1931. so prišle potem naše občine kakor znano po večini v druge roke, ki so gospodarile tako »dobroc«, da so v treh letih občinske

dolgove še več kot podvojili, kajti že leta 1933. so narasli dolgovi slovenskih kmetijskih občin na celih 89 milijonov dinarjev. Radovedni smo, če bosta »Kmetijski list« in »Domovina« povedala vse to svojim bralcem.

Kako gospodarijo sedanji oblastniki v naših občinah, bomo pa izvedeli morda že prihodnje leto iz uradnih podatkov finančnega ministarstva. Vsekakor bo primerjava z l. 1933. več kot zanimiva, toliko lahko poveemo že danes.

Ali bi ne bilo zato prav, če ne bi tako hitro prevratali vsega, kar je bilo? Ze zgorajnja dejstva nam namreč dokazujejo, da je bilo vsaj pri nas časih marsikaj dobrega.

domačini. Graziani je izjavil nadalje, da prevoz evropskih čet v Afriko silno veliko stane, saj je treba samo za prehod Sueškega kanala plačati 25 zlatih frankov za vsako osebo, poleg taks za tonažo. — Abesinski kralj je poslal italijanskemu kralju pismo, v katerem pravi, da ni Abesinija nikdar napadala italijanskih kolonij in da želi, da se spor mirno poravnava. Če pa Italija ne bi odnehala, potem se bo obrnila Abesinija na Društvo narodov, da posreduje. — Italijanski nikdar Coselachi je izjavil, da moreta koloniji Somalija in Eritreja služiti svojemu namenu šele tedaj, ko bosta združeni po delu ozemlja, ki je abesinsko. — Vse italijanske tvornice orožja delajo noč in dan, da morejo zmagovati vedno nova naročila italijanske vlade.

GRŠKA

s Nenadoma je izbruhnila dne 1. marca revolucija v Grčiji. Na čelu puntarjev je bilvi ministri predsednik Venizelos, ki se nahaja ta čas na grškem otoku Kreti. Venizelos hoče sedanjo Tsaldarisovo vlado prisiliti k odstopu ter vzeti državne vajat v lastne roke. Morda se bori zase, morda za koga drugega — za monarhijo. — Vlada je proglasila, da so Venizelos in njegovi pomagali izven zakona in da jih torej vsakdo lahko pobije. To pa ne pojde tako lahko. Po zadnjih poročilih je v rokah upornikov že vsa severna Grčija in vsi otoki, le stara Grčija je menda še zvesta sedanji vladi. Venizelosu se je pridružil tudi vse bojno brodogve. Zato je zelo negotovo, na kateri strani bo končna zmagala.

AMERIKA

s Drobil. V Winber Pe. je umrl Vinko Kinkela iz Jordanijev v Istri. — V Willardu Wis. je preminul 57 letni Josip Jarc iz Mirne na Dolenjskem. — V Glendale N. J. je zapustila ta svet 50 letna Jožefa Oroš roj. Zupan iz Sel pri St. Jurju pod Kumom. — V Indianopolisu so pokopali 55 letnega Krista Vidriha iz St. Vida pri Vipavi. — V Glen Montana so položili v grob 72 letnega Stefana Kambiča od Semiča v Beli Krajini. — V Medfordu je v bolnišnici umrl slovenski kmet 79 letni Janez Jerman iz Pake pri Črnomlju. — V Harfordu Aok. je zmrnil star rudar Frank Maček iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko. — V Pueblo Colo je odšla v večnost 52 letna Rosa Križman iz Metlike. — V Pittsburghu Pa. je umrl 50 letni Alojz Murovič iz Leskovca pri Krškem. — V Ambridge Pa. je zaspal v Gospodu 60 letni Franc Jakše iz šmihelske fare na Dolenjskem.

DROBNE NOVICE

Mednarodni kongres cigánov se je vršil te dni v romunskem Bukareštu.

Na vsakih 53 prebivalcev pride en radioaparát v Českoslovaški.

BANKA BARUCH

11, Rue Aubert, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BRUXELLES: No 2064-66 Avenue. FRANCOIS: No 1117-94 Paris. BOLLAN: No 1128-28 Rue. NOMB. LUXEMBOURG: No 2587 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

KAJ JE NOVEGA

Trese se gora, a rodila se bo — miška!

»Učiteljski Tovarišč« se v zadnji številki zopet bavi z volitvami. Clankar ponavlja zahtevo, da mora biti tudi učiteljstvo primerno zastopano v narodni skupščini in v vseh javnih korporacijah, kjer se odloča usoda šolstva, prosvete in učiteljskega stanu. Celo v času strankarskih borb je bilo učiteljstvo, ki se je cepilo na dve stranki, zastopano v deželni in državnem zboru. Takrat so se učitelji prostovoljno udeleževali izven šole, danes pa je to po zakonu njihova dolžnost. Toda to njihovo delo mnogi podcenjujejo, češ, saj učitelj mora delati. »Posledice tega, mora prehajajo čisto vpravo do absurdnosti, posebno v zahtevah, ki jih stavijo na učiteljstvo. Učitelj mora biti telovadeč, vrtnar, sadjar, sebelar, pevec, dirigent, razumeti se mora na

živilnoredske pasme itd. Učitelj naj bo gospodarski in kulturni leksikon za vsakokratno porabo tistih, ki vodijo to ali drugo organizacijo in žanjejo uspehe učiteljskega dela. In kaj ima učiteljstvo od vsega tega? Priznajo mu zasluge samo ob takih prilikah, ko ne stavi nobenih zahtev. V zadnjem času smo postavili zahtevo, da bi se pri izbiri poslancev upoštevalo tudi učiteljstvo. Toda ponekod je ta zahteva vzbudila pomilovalen nasmeh. Nas tako preziranje nekaterih naših »narodnih voditeljev« ne žali. Postavili smo svoje zahteve in pri teh vztrajamo. Pametni politiki bodo sami uvideli upravičenost naših zahtev in jih upoštevali. Kdor ne vpošteva naših zahtev, naj tudi ne računa na našo podporo.«

Kropa v nevarnosti

Oni dan je Kropa prestala obilo strahu in bilo je treba velikega dela, da je bila nevarnost odstranjena. Eno leto je že od tega, kar je Kropo zadela velika škoda po povodnji, temu pa se je sedaj pridružila še nova nesreča, namreč, da jo je ogrožal velik zemeljski plaz. Podobne nesreče dokazujejo nujnost, da bi bilo treba urediti odtok vode v hribih, ki obdajajo Kropo.

V soboto, dne 23. februarja okrog 9 se je spustila neopaženo in tiho velikanska plast zemlje z bližnjega hriba Hrinovca. Vzrok tej nesreči je bilo deževje, ki je prejšnji dan namočilo ta del hriba. Zemlja je počasi prišla s hriba v dolino ter se polagoma pomikala proti središču Krope. Ljudje niso nevarnosti opazili prej, dokler ni ta ogromna blatna plast dosegla prvih hiš v Kropi. Z velikansko silo je ta brozga ilovice in peska pritisnila ob prve hiše ter vdrla v vse nižje prostore.

Zemeljski plaz je uničil vse vrtove v Kropi, dosegel je hišo gostilničarja Šolarja, Lazarjevo mesarijo in poplavlil vso sredino trga. Kar je blatna plast dosegla, je odnesla seboj. Plast je bila debela 1 do 1,5 m. Pograbila je več drvarnic in drv, ki so bila zložena pred hišo ter vse odnesla na sredo trga.

Ljudje so prestrašeni pritekli, da bi za-

vrnili nevarnost in da bi vsaj iz kletnih prostorov rešili, kar je dalo rešiti pred uničujočo ilovico. Pomagali so s požrtvovalnostjo drug drugemu. Bila pa je na nogah vsa Kropa in zadnji reševalci so šli spat šele v nedeljo ob 4 zjutraj. Za enkrat so ljudje ustavili nevarnost nadaljnega prodiranja z različnimi deskami in tramovi, ni pa rečeno, da je nevarnost za vselej odpravljena. Hrinovec je namreč ves razpokan in od časa do časa spušča raz sebe velike kepe blata. Ljudje so prestrašeni, ker je to še večja nesreča, kakor lanska povodenj in ker jih more zadeti ponovno še večja nesreča, ki bi bila že podnevi strašna, naravnost grozna pa, ako bi se zgodila ponoči. Ljudje potrebujejo nujne pomoči, da se podobna nevarnost s primernimi napravami trajno odpravi.

POTRJUJEM,

da sem danes, 28. febr. 1935 prejel od gospoda župnika v Starem trgu ob Kolpi znesek Din 1000.—, kateri znesek mi je nakazala uprava »Domoljuba«, ker mi je 12. februarja letos pogorela stanovanjska hiša v Lazah štev. 13.

Laze pri Starem trgu, dne 28. 2. 1935.

Josip Šmalcelj s. r.

105 milijard lir znašajo notranji dolgovi Italije.

Češkoslovaška vlada je prepovedala ustanavljanje novih mlekarn v Pragi.

Veliki nemiri brezposelnih delavcev so bili v francoskem Alžiru.

Vedno bolj goje Rusi industrijske rastline na škodo žitaric.

Notranje posojilo v višini 200 milijonov zlotov razpiše v kratkem poljska vlada.

36.464 staršev se je izjavilo v Münchenu za in le 19.243 proti verskemu pouku mladine.

150 jezikov govori bivši prof. dr. Schütz, ki živi v nemškem Frankfurtu na Majni.

Okoli 68 milijonov prebivalcev ima sedaj Nemčija.

Splošno vojaško dolžnost za Nemce od 18. do 35 leta uvede Hitler.

Svoje mesto je nastopil prvi sovjetski vojaški ataše v Pragi.

Na tableti utisnjeni
BAYER-jev križ jamči za
učinek, ki ga pričakujete
od
ASPIRINA.

Oglas št. reg. pod št. Br. 21962 od 19. XI. 1934

Uganka za „Domoljubove“ naročnike!

Dobri ljudje so uredništvu »Domoljuba« podarili nekaj tisočakov, katere hočemo razdeliti med svoje redno plačujoče naročnike. Žreb ob odločil, kdo izmed naših naročnikov bo dobil nagrado.

Tekmovanje za »Domoljubove« nagrade smo uredili tako-le:

1. V vsaki naslednji številki »Domoljuba« bosta na vidnem mestu, pod posebnim naslovom objavljeni dve črki.
2. Ti dve črki bo treba vselej iz »Domoljuba« izrezati in skrbno spraviti, najbolje v kuverto.
3. Ko bomo objavili vse črke, boste iz njih lahko sestavili stavek koristne vsebine.
4. Črke boste nalepili v pravilni razvrstitvi na papir in obenem s svojim naslovom poslali na uredništvo »Domoljuba«.
5. Do žrebanja bodo imeli pravico tisti, ki bodo uganko prav rešili in imeli na dan žrebanja plačano naročnino do konca leta.

Nagrade za »Domoljubove« naročnike so te-le:

1 nagrada	Din 1000.—
1 nagrada	Din 500.—
1 nagrada	Din 300.—
1 nagrada	Din 200.—
10 nagrad	à Din 100.—

Dan žrebanja bomo pravočasno naznanili.

Izrežite in dobro spravite!

Izrežite in dobro spravite!

Ponovno opozarjamo: Izrežite in skrbno shranite objavljene črke! Poravnajte pravočasno naročnino, da boste imeli pravico do žrebanja.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA
»DOMOLJUBA«?

OSEBNE VESTI

d Dr. Ukmar Polde, banovinski zdravnik v Litiji, zopet redno ordinira.

d Za novega finančnega ravnatelja v Ljubljani je imenovan dosedanji pomočnik g. Avgust Sedlar. Dosedanji ravnatelj dr. Valjavec pojde v isti lastnosti v Sarajevo.

d Za častnega meščana je imenoval ljubljanski občinski svet bana dr. Dinka Puca.

d 70 let je dopolnil mariborski stolni kanonik g. Franc Casl. bog živi g. jubilarca še mnogo let!

IZ DOMAČE POLITIKE

d Kakor se čuje, bo ministrski predsednik g. Jevtič do srede marca pregledal ves volivni material in odločil, koliko kandidatov in katere sprejme na svojo listo. Doslej je priglanih nad 7000 kandidatov.

d Kdo izbira kandidate? Glavno besedo pri državni kandidaturi listi ima ministrski predsednik g. Jevtič. Za njim ima odločilno besedo v Sloveniji minister dr. Marušič, oziroma glavni agitacijski odbor za Jevtičovo listo, ki ostoji v glavnem iz pristašev bivše samostojne kmetijske stranke.

d »Bojci in volitve v narodno skupščino. V nedeljo je bila seja banovinskega odbora »Bojci v Trgovskem domu v Ljubljani. Z večino glasov je bil sprejet sledeči predlog: »Polnovno se je ugotovilo, da je Združenje borcev patriotska nadstrankarska organizacija, zaradi tega se »Bojci kot organizacija volitev ne more udeležiti.«

d Socialist dr. Topalovič je obvestil notranjega ministra, da bo postavil lastno kandidatsko listo. Njegova lista pa ne bo izrazito socialistična, temveč bo apelirala tudi na inteligentne kroge. V glavnem bo poudarjala boj proti fašizmu in se borila za uvedbo demokratske vladavine. — Kakor se pa čuje, v zadnjem času ne vlada več navdušenje za lastno kandidatsko listo, in tako bomo skoro videli...

d Na listi predsednika vlade bo kandidiral tudi bivši voditelj srbskih zemljoradnikov Voja Lazič.

d Nov dnevnik prične baje izhajati v Ljubljani. Zastopal bo sedanjo Marušič-Pueljevo politično smer. Pred volitvami se število dnevnikov in časopisov sploh vselej pomnoži. Po volitvah pa volivni časopisi radi ugasnejo.

d Predsedniki volivnih komisij prejmejo na dan 150 Din dnevnic, prosto vožnjo v II. razredu in 4 Din kilometrine od postaje do volišča.

d Tudi ljubljanski škof dr. Rožman je izdal odlok, s katerim prepoveduje duhovnikom svoje škofije kandidaturu na katerikoli kandidatski listi za narodno skupščino. Odlok se seveda ne tiče upokojenih duhovnikov.

d Taksa za prisego. V belgrajski »Politik« pripoveduje nekdo, da je prišel v Bosni v neko okrajno mesto, kjer je imel opravka na sodišču. Ko je nekoga človeka vprašal, kje je sodišče, ga je ta vprašal: »Ali morda potrebujete kakšno pričozo?« — »Kakšno pričozo?« — »Pa tako! To je zelo poceni. Velja samo 20 Din s prisego in 10 Din brez prisega.«

d Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite proti majenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti znamko za odgovor za 3 Din.

VINA za vse prilike nudi
Centralna vinarna v Ljubljani.

DOMAČE NOVICE

d Postni govori v radiju bodo vse postne nedelje ob devetih. Govoril bo g. kanonik dr. Mihael Opeka o skrivnosti božjega odpuščanja.

d Slovesno je sprejela svojega prvega duhovnika 27. februarja nova duhovnija Moste pri Ljubljani. Novi dušni pastir g. Miha Jenko, kaplan iz Kamnika, je prišel ta dan med Moščane v spremstvu g. prošta Ignacija Nadraha in g. kamniškega dekana Mateja Riharja. Gosпода Miho Jenka spremlja na njegovem novem in odgovornem mestu obili božji blagoslov!

d Za novo avto-cesto Ljubljana-Sušak so se potegovali dne 1. marca notranjski župani in občinski odborniki, ki so prišli na sestanek v hotel Miklič v Ljubljani. Poročilo je podal župnik g. Andrej Hafner iz Starega trga. Odposlanci so v tej zadevi obiskali tudi bana dr. Puca, nato pa izvolili izvršni odbor.

d Vse ljudske šole v Belgradu in Zagrebu so zaprli zaradi silno razširjene hripe.

d Spomenik pokojnemu Nikoli Pašiču nameravajo postaviti njegovi bivši strankarski pristaši (srbski radikali) v Banja Luki.

d V kratkem prične graditi cesto Zemun—Novi Sad. Cesta bo najmoderneje vrste in bo stala okrog 22 milijonov dinarjev.

d 80 milijonov dinarjev letno izgubimo, ker Slovenija nima zveze z morjem.

nančni odsek se je bavil s proračunom na trok sejah in si je postavil za načelo, da je treba pri proračunu skrajno varčevati, zlasti še, ker je proračun obremenjen z dvamilijonskim primanjkljajem električne cestne železnice, z novimi dajatvami za državno bolnišnico (600.000 Din), z novimi izdatki anuitet za skladišča za smodnik (posojilo dva milijona in pol), s čimer bodo izginiti ti objekti z ljubljanskega polja, dalje s povečanimi izdatki za najemino za aerodrom in z izdatki za najemino za vojaško vežbališče. Sledeč načelu varčevanja je finančni odbor črtal precej izdatkov, tako, da je pričakovati, da bo odpadlo vsako zvišanje občinskih doklad in mestnih davčnin ter da ne bo treba znižati prejemkov mestnih uslužbencev.

d Opozarjamo cenjene naročnike izven Ljubljane na brošuro »Zdravje«, ki jo je današnji številki »Domoljubac« priložila tiskarna Radiosan v Zagrebu.

d To dni obešeni morilec Lakner je zvečer pred usmrtnitvijo v Mariboru izjavil, da ga je pokvarila samo družba, kino in slabo čtivo.

d Državna tvornica svile v Novem Sadu je povečala svojo proizvodno moč, tako, da bo mogla letno predelati 20.000 kg naravne svile.

d Srečna občina. Vas Rača v istoimenskem okraju v Srbiji je najbrž najbogatejša občina v naši državi. Ta vas krije vse potrebne, tudi šolske izdatke iz lastnih dohodkov, ne da bi naložila le en sam dinar doklade in preskrbuje vsem otrokom knjige in druge šolske po-

d V dravski banovini so predvidena sledeča javna dela: 1. Preložitve državne ceste št. 2 v odseku Medno-Medvode med km 629 in 630,500. Za preložitve ceste je predvidenih 350.000 Din. — 2. Zgraditev železobetonskega mostu pod Seničico pri km 629,877 državne ceste št. 2. Za dovršitev tega dela je predvidenih 150.000 Din. — 3. Obnovev lesenega mostu čez Loznico pri km 73,017 državne ceste št. 50. Za obnovev je predvidenih 200.000 Din. — 4. Regulacija Save v okraju Ljubljana-okolica. Pri tem so mišljena pri obrežnih zemljiščih ob šentjakobskem mostu. Predvidena vsota znaša 100.000 Din. — 5. Regulacija Save v okraju Litija. To so regulacijska dela pri Podgračnem-Ribčah. Za ta dela je predvidenih 150.000 Din. — 6. Regulacija Savinje pri podvinjskem mostu, za kar je predviden znesek 200.000 Din. — 7. Regulacija Drave pod Ptujem s predvidenim zneskom 150.000 dinarjev.

d Podžupan prof. Jarc o ljubljanskem proračunu. Ljubljanski podžupan g. prof. E. Jarc je časnikašem dal sledeče informacije iz proračunskega odseka: Proračun je sestavljen finančni oddelek in je bil kot tak razporejen javnosti na vpogled pet dni. Ker se niso bila nekatera vprašanja razčiščena, je bilo v tem proračunu predvideno 10% zvišanje doklad in delno zvišanje vodarine in gostiščine ter 10% znižanje prejemkov mestnih uslužbencev. Fi-

trebščine. Poleg tega vzdržuje zavidanja vredna vas vse leto še šolsko kuhinjo, kjer dobi vsak dan 150 učenecv hrano.

d Novo veliko tvornico za blago bodo zgradili v Samoboru. Izdelovalca bo predvsem volnene tkanine, in sicer iz domačih surovin. Ustanovitelji nove tvornice zatrjujejo, da bo v novem podjetju 70% domačega in 30% frankoskega kapitala.

d 125 let je bil star te dni umrl kmet Mujko Suljić iz Vitinice v Bosni.

d 90 ovac so raztrgali volkovi v Plužinah v Bosni. Tamošnji kmetje so v resnih skrbeh, ker nastopajo volkovi v velikih tolpah.

d 75 milijonov dinarjev davkov je plačal lani Maribor z okolice. V mestu pride na prebivalca 1131, v okolici pa 166 Din davka.

d Nov zagrebški občinski svet. Z odlokom notranjega ministra je razpuščen stari mestni občinski svet in imenovan nov. V novem občinskem svetu se nahaja okoli polovica novih ljudi, ki so prišli na že zdavnaj izpraznjena mesta. Od starih članov jih je ostalo le nekaj. Župan je ostal še naprej Rudolf Erber, ravnatelj Gradske štedionice.

d Pri ishtjanu sledi na kozarec naravne »Franc-Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

d Prve razrede so ukliuli s 1. marcem na vseh naših polniških vlakih. Prvi razred ostane

pri nočnih potniških vlakih na progi Belgrad—Zagreb in Belgrad—Niš. Drugi razred je uklonjen na progi Kranj—Tržič.

d Razpisani sta pešad. podčastniški šoli v Zagrebu in Belgradu za mladeniče od 18 do 21 let starosti. Pojasnila se dobijo pri Francu Peru, kapetanu v p., Ljubljana, Mastrova ulica 14; priložiti 3 Din znamko za odgovor.

NESREČE

d Na Vliču je uničil požar velik dvojni kolesar posestnika Pavla Smrkoljca in čebelnjak posestnika Mraka.

d Zgorelo je gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Franca Pristovnika v Hočah poleg kolodvora.

d Skedelj, hlev in stanovanjsko hišo je uničil požar posestniku Janezu Kirnu pri Novem mestu.

d Hišo z gospodarskim poslopjem je uničil ogenj progovnemu delavcu Ivanu Celofigi v Račah pri Mariboru.

d Nogo si je zapletla duhovni svetnik Jakob Ogrizek iz Peč.

d Ker se mu je zapletla sukinja za kljuko. Dne 1. marca se je pripetila na kolodvoru v Ptujahu huda nesreča, ki je razburila vse mesto. Točno ob pol 5, ko je privozil tovorni vlak iz Čakovca na ptujsko postajo, je kot običajno skočil Avgust Zorc z vagona, še predno se je vlak popolnoma ustavil. Pri skoku pa se mu je zapletla sukinja za kljuko na vratih ter je obvisel v zraku. Nekaj trenutkov se je obupno trudil, da bi se oprostil, pri tem pa je padel med vagonne tračnice ter prišel pod kolesje. Strojvodja je sicer vlak ustavil že po nekaj metrih, toda medtem se je že zgodila strašna nesreča. Zorc so kolesa vlaka odrezala in zdrobila glavo, odrezala roko in razpolovila ostalo telo. Izpod vagona so potem pobrali razkomadene kose njegovega trupla ter položili v krsto. Na kraj nesreče je prišla komisija, ki je ugotovila, da je nesrečo povzročil zgolj slučaj. Zavirači običajno skačejo z vagona, še preden se vlak popolnoma ustavi. Avgust Zorc, ki je doma s Pragerskega, zapušča ženo in 2 mala otroke.

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, skrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s Franz-Josef vodo izginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja.

d Zalostna usoda sakonskega para. Zanimiv in obenem pomilovanja vreden primer se je zgodil na Kremenu, domače videmske župnije. Tam sta dolgo vrsto let živila zakonca Janez in Antonija Kolar. Pred dobrim letom je Kolarja vrglo na bolniško posteljo brez vsake upa na ozdravljenje. V težkih dneh bolezni mu je ljubeznivo stregla žena Antonija. Pred dobrimi 14 dnevi pa je tudi ona zbolela in nevarna pljučnica je ugrabila hudo bolnemu soprogu skrbno življenjsko družico. Mrtvo truplo so položili na mrtvaški oder v isto sobo, kjer čaka hudo bolni soproga, da ga reši smrt zemskega trpljenja.

d Nesreča. 42 letni Janez Janežič iz Sel pri Višnji gori, je napravil v gozdu drva. Pri potiranju drevca se je hotel umakniti pa

Za spomladansko zdravljenje

za čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani

Planinka-čaj Bahovec

Prišten je le, če nosi:

- 1) zaščitni žig,
- 2) ime proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana,
- 3) mora biti piom-iran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

Planinka-čaj Bahovec, Ljubljana

Kongresni trg 12

Reg. br. 76 od 5./11. 1932

dajoči bukvi, a mu je na opozitkih tleh spodletelo tako nesrečno, da je padel pod padajočo deblo, katero mu je strlo križ in je revež med prevozom v bolnišnico podlegel poškodbam.

d Z brvi je padla v potok in utonila 71 letna Ivana Horvat, prevzimatrica iz Krčevine pri Ptujahu.

d Rasne nezgode. V Hrašah je prevrnil nase lonec vrele kave dveletni sin tovarniške delavke Franc Bizjak. Dobil je hude opekline po rokah in nogah. — Na Bledu si je zlomil pri padcu nogo 35 letni nakakar Robert Vodička. — Pri dviganju sani je dobil resne notranje poškodbe 29 letni voznik Franc Solar, doma iz Dražgoš v Selški dolini. — Pri smučanju si je zlomil nogo 16 letni čevljarški vajenec Karel Pavlovič iz Mojstrane. — V Bohinjski Beli je popravil 59 letni delavec Janez Marolt domačo streho in pri tem padel s strehe. Zlomil si je nogo. — V Britofu pri Kranju je brizgnilo apno v oko devetletnemu posestnikovemu sinu Cirilu Zibertu. Deček je v nevarnosti za oko.

d Pri naganju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

NOVI GROBOVI

d A kadar mrtvim klenka, takrat je pesem grenka. V Spodnjih Bitnjah je umrl mizar Meser Peter. — V Slovenjgradcu je umrla Marija Günter. — Pri D. M. v Polju so pokopali Francu Subica, strojnika tovarne papirja, in 14 letno klico Pavlo. — V Radečah so umrli: železniški uradnik J. Plahuta, 90 letna Dolinar Leni, 60 letna Mrežar Apolonija in 57 letna Zupanc Marija. — V Kranju je odšel v večnost Alojzij Zajec, bivši trgovec v Gorici. — V Mostah pri Ljubljani je umrla trgovska sotrudnica Valerija Gvarujancič. — V Idriji je odšel v večnost upokojeni rudniški strojnik Franc Gabrovšek. — V Gorici je umrl Karel Drašček, trgovec in posestnik. Pokojni je bil oče banove soproge g. Olge Pucove in g. Karle Saplove, žene agrarnega inspektorja. — Na Pristavi nad Borovnico je zapustila solzno dolino Ana Košir, roj. Kržič. — V Trebnjem na Dolenjskem je umrl 81 letni nadučitelj v pokoju Josip Topolovšek. — V Ptujahu so pokopali Ivano, vdovo Muha, roj. Boštjančič. — V Mariboru je odšla po večno plačilo 73 letna Apolonija Skušek. — V Radomljah je umrla Marija Nastran. — V Ljubljani so umrli: soproga upokojenega železničarja Ana Marega, žena mesarskega mojstra Elizabeta Velkavrh, vdova po sodnem pristavu Frančiška Čuček, roj. Žužek, bivši vojni kurat, vsaj katehet na močlanski šoli Franc Bonač, vseučiliški profesor Dimitrij Frost, prvi podpredsednik Vzemne zavovalnice Ivan Elsner, 60 letni Ivan Friškovec in profesor v pokoju Ivan Steblovnik. — Naj počivajo v miru!

RADIO

od 7. do 14. marca 1935.

Vsak delavnik: 12 Plošče 12.50 Poročila 13 Cas, plošče — Četrtek, 7. marca: 18 Plošče 18.20 Narodna odbrana 18.50 Srbohrvaščina 19.20 Cas, jedilni list 19.30 Nacionalna ura: Prenos iz Belgrada in Zagreba 20 Kulturni pomen Masaryka za Jugoslavijo 20.30 Koncert 21.30 Cas, poročila 21.50 Radijski orkester — Petek, 8. marca: 11 Solska ura 18 Filozofski sprehodi 18.20 Radijski orkester 18.40 Literarna ura 19 Radijski orkester 19.20 Cas, jedilni list 19.30 Nacionalna ura 20.15 Prenos Masarykove proslave 22 Cas, poročila 22.15 Radijski orkester — Sobota, 9. marca: 18 Radijski orkester 18.15 Aktualnosti 18.30 Radijski orkester 18.50 Francosčina 19.20 Cas, jedilni list 19.30 Nacionalna ura 20 Zunanji politični pregled 20.20 Sramel kvintet 21 Godba na pihala 22 Cas, poročila 22.15 Radijski orkester — Nedelja, 10. marca: 7.30 O sodobni kmetijski kulturi 8 Plošče 8.20 Poročila 9.30 Mandolinistični sekstet 9 Versko predavanje 9.20 Prenos iz trovske cerkve 9.45 Plošče 10 Proti tuberkulozi 10.20 Plošče 10.40 Pevski koncert 11.40 Mladinska ura 15 Plošče 16 Pevski zbor P. H. Sattnerja 19.30 Nacionalna ura 20.00 Cas, poročila 20.10 Šolsna igra, vmes čas in poročila — Ponedeljek, 11. marca: 18 Počinitniško potovanje 18.20 Plošče 18.40 Slovenščina 19 Zdravniška ura 19.30 Nacionalna ura 20 Prenos opere iz Zagreba, v odmoru čas, poročila, jedilni list — Torek, 12. marca: 11 Solska ura 13 Otroški kotiček 18.20 Dr. Marija Montesori 18.40 Nemščina 19.10 Pravna ura 19.30 Nacionalna ura 20 Cas, jedilni list 20.10 Slovenska glasba 21 Pevski koncert 22.30 Angleške plošče — Sreda, 13. marca: 18 Plošče 18.30 Pogovor s poslušalci 19.20 Cas, jedilni list 19.30 Nacionalna ura 20 Prenos koncerta iz Maribora 22 Cas, poročila 22.15 Radijski orkester 23 Esperantsko predavanje.

DOBRO ČTIVO

k Zel in plevel. Knjiga naravnega zdravljenja. Sestavil F. Magister. 294 strani, cena nevezani Din 50, vezani v platno Din 60. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Zivljenje je dar božji, zato se moramo potruditi, da si zdravje čim dalj ohranimo. Kakor je treba vsak stroj večkrat čistiti in smotreno negovati, tako je naša dolžnost, da svoje telo — sloveški stroj — negujemo. Koliko ljudi mora presgodaj v grob, ker ne pazijo dovolj na nčiranjšino, na razne strupene zastarele soker v našem telesu. Sonce, zrak in voda so prvine, na katere se naslanja naravno zdravljenje. Zdravina moč zdravljenih rastlin je bila že od nekdaj cenjena, zato je prav, da pride v naši knjigi zopet do veljave. Vaskumar so na stečaj odprta vrata božje lekarne, ki nam jo nudi narava sama. Prebirajte pogosto knjigo »Zel in plevel«, v njej najde vsak obilo koristnih nasvetov in navodil. Bolezni in zdravilne rastline so razdeljene po abecednem redu, tako, da si bo vsak lahko poiskal, kar potrebuje. Pri resnih boleznih pa je seveda treba poklicati zdravnika, ki odredi nadaljnje zdravljenje in se moramo natančno ravnati po njegovih navodilih. Uporabo domačih zdravil pa nasvetuje tudi marsikateri zdravnik, poznajo jih tudi lekarne.

Kako bilje aree. Slonovo srce tolče 25 na minuto, srce manjše kamele 26, konja 34, leva 40 na minuto. Pes ima 100 srčnih utripov v minuti, domači zajec pa 120. Večinoma je tako, da je utrip tem višji čim manjša je žival. Tako so našli pri ježu 300 utripov, pri galeba 400, pri miši 600, vrabcu 800, rekord pa pritiče po vsej priliki kanarčka, ki mu bilje 1000 v minuti.

II. EVHARISTIČNI KONGRES V LJUBLJANI

Da ne boste divjačina

Otroci, pokorni bodite svojim staršem v pravičnih rečeh; oni so vaši prvi učitelji in vladarji. Kaj bo iz drevesa, ki se ne da poravnati, iz konja, ki se ne da ukrotiti? Kaj bo iz otroka, ki staršev svojih ne sluša. Divjačina bo! Kar se je godilo zgubljnemu simu, se bo godilo vam, mladeniči, ki brez dovoljenja očelovega po veseljah hodite, zapravljate poštenje in premoženje; vam, deklice, ki matere že ne povprašate ne, kadar greste na ples ali nevaren sprehod. Kdor ne uboga, je brez Boga. Odpri dobremu nasvetu svoje uho in daj se poučiti, da se boš zmordil. Neumen je, kdor očetove nauke zaničuje; kdor svojemu očetu žalost in svoji materi težave nareja, je hudoben.

† Skomšek.

Duhovni šopek za škofov god. Svojevredna dan bo 17. marca t. l. Vsi prežeti misli na II. Evharistični kongres za Jugoslavijo in polni iskrenih želja, da bi v naš blagor in v slavo naše domovine čim bolj uspeli, bomo povijali šopek za našega škofa. God ima in kako ne bi z vsjo ljubeznijo mislili nanj, pod čigar očetovsko roko se trudimo, da bi presvetemu zakramentu pripravili letos v naši Ljubljani Njega dostojno slavje! Vse govornje o Katoliški akciji in o našem katoličanstvu je prazno, če ga ne povezuje povezanost z škofom! In kaj naj bi bile vse priprave za veliko evharistično slavje, če jih ne bi z vsjo ljubeznijo vršili tako, kakor v svoji nadpastirski vnemi želi! In on želi, da vsaj en dan v teku pripravljanih mesecev rečemo: Nak, danes pa res ne niti cigarete, niti kozarca vina! Kar nam je najdražje in kar najbolj našim hrepenenjem godi, vsemu temu bomo 17. marca rekli za en sam dan »Z Bogom«. Bomo li zdržali? Če je ljubezen v nas, nam bo premagovanje v radost. Če pa brez ljubezni pripravljamo kongres, bo dan premagovanja za nas le trpljenje. In kaj bo potem kongres! Morda veličastna parada, a tuja mu bodo naša srca. Tako delajmo, da bodo naša srca ob kongresu kar sama in nič narejeno pela »Tebe ljubi moja duša...« In v tem razpoloženju bo tudi dan premagovanja poln duhovne vonjave in ves pester v iznajdljivosti.

Kongresni znak. Inž. arh. Ivan Pengov je izdelal v mavcu lik kongresnega znaka. Delo je Glavni priprav. odbor soglasno »prejel. Znak kaže Kristusa Kralja sedečega. Ob njegovem vazonju je prislonjen naš troedini grb. Znak je čudovito lepo delo, ki vseskozi hvali mojstra I. Pengova.

Velikonočne razglednice. Glavni priprav. odbor za Evh. kongres bo izdal za letošjo veliko

noč v visoki nakladi razglednice z evharističnimi motivi. Razglednice so krasno delo inž. arh. I. Pengova. Vsaj letos naj bi te razglednice izpodrinile razno manjvredno blago. Opozorjamo na to izdajo trgovce in trafikante že danes, da si ne bodo nabavljali drugega blaga.

Dvakrat da, kdor hitro da. Stroški s pripravami na Evh. kongres se množijo. Ne prihajajo pa sredstva z enako brzino in v potrebnih višini. Kongres pripravlja vse katoliško ljudstvo Jugoslavije. Zato je dolžno tudi vse katoliško ljudstvo zanj po svojih najboljših močeh prispevati. Gospodarska kriza mnoge opravičuje in prav nihče ne zameri onim, ki resnično ne morejo. Saj vemo, da ponekod ljudje niti za sol nimajo. Tem večja odgovornost pada na one, ki jih teža današnje dobe ni tako prizadela. Povdarjamo pa: glavna je ljubezen. Čigar srce je polno veselja nad praznikom, ki ga pripravljamo pres. Reš. Telesu, tega roka se bo bogato odprla za potrebe kongresa.

Kako naj bo mladina za kongres oblečena? Na številna tozadevna vprašanja pojasnjujemo: Sedanje izredne razmere ne dopuščajo velikih izdatkov za obleko. Zato naj bi orišla mladina na kongres v takih oblekah, ki ji bodo tudi po kongresu dobro služile. Deklice naj zato nosijo belo obleko, kakor jo nosijo za prvo sv. obhajilo ali za sv. birmo. Dečki naj bi prišli v temnih dolgih hlačah, v beli srajci s položenim ovratnikom in z ovratnico sinje (nebesne, Marijanske) barve. Suknjice bi nosili v rokah. Pokrivala niso potrebna in je celo bolje, da jih pustijo doma, ker bi jih sicer v gneči izgubili. To je načelo za oblačilo mladine. Kjer pa je to mogoče ali celo željno kako drugače obleči otroke, naj svoje želje sporočijo Glav. priprav. odboru, da bo mogel pravočasno oskrbeti za pravilno uvrstitev takih posebnih skupin v mladinski sprevod.

Kongresni plakat. Glavni priprav. odbor za Evh. kongres je prejel vsega sedem osnutkov za kongresni plakat. Prvo nagrado je Glavni priprav. odbor prisodil osnutku inž. Hermana Husa pod geslom »Naše odrešenje«, drugo nagrado je dobil g. Rajko Turk iz Maribora, tretjo pa inž. arh. Ivan Pengov. Kot kongresni plakat bo z nekaterimi nebitvenimi popravki tiskan osnutek g. inž. Husa. Osnutek kaže siluetno sliko najznačilnejših ljubljanskih arhitektur. Nad sliko plava Odrešenik, ki mu prsi ožarja monštranca, katero nosita dva keruba.

»BOGOLJUB«

je najlepši slovenski nabožni list s slikami v bakrotisku. Naslov: Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

† Franc Bonač

Podlegel je težki boleznini mož, ki ga je poznala vsa dežela. Poznali so ga tisoči bivših vojakov, ki jim je vsako leto govoril pri Mariji na Brezjah. Poznale so ga vdove in sirote vojnih žrtev, ki jim je tako toplo govoril, kadar je odkrival po župnijah spomenike padlim vojakom. Poznali so ga bratje, tam za mejo, med katere je tako rad hodil pastirovat. Mladina je izgubila svojega vzgojitelja, naše plaine svojega ljubitelja, naša družba izbornega in duhovitega družabnika.

Odšel je od nas, da se pridruži tisočim vojnih žrtev, katerim je kot vojaški duhovnik v vojni lajšal zadnje trenutke trpljenja. Naša srca pa žalujejo za svojim prijateljem in tovarišem.

Hrabri vojščak Kristusov, počivaj v miru!

Neki nezaposleni delavec v Parizu je prišel na živino misel. Lotil se je voditi pse na promenado. Družine, ki imajo v svoji sredi tudi pse, mu prav rade zaupajo. Delavec zahteva za vsakega psa dva franka. Sprehod traja eno uro. Kakor vidite, mori podjetni Parižan na hrbitu napis, ki pravi, da vozijo pse na sprehod za dva franka.

Letalnke vaje v umetni megli. Na ameriskem vojaškem letališču March Field pri Los Angelesu je bila velika parada vojskih letal, pri kateri je bila ogromna množica ljudstva. Pred odletom so letalnice zavili v umetno meglo, tako da nihče ni videl, kako so poteni letala odletela.

PODOMOVINI

Vzemite cev

Prpriave za novo župnijo.
(Zg. Siška — Dravljce.)

V nedeljo, dne 10. februarja smo doživeli praznik, ki smo si ga želeli že leta. Ta dan je naša nova duhovniša slovesno sprejela svojega prvega duhovnika č. g. Mirka Bartola. Vsa soseska je bila v slavnostnem razpoloženju. Po pozdravih zastopnikov raznih stanov in organizacij smo svojega gospoda spremili v draveljsko cerkev, ki vse množice ni mogla sprejeti pod streho. G. dekan V. Zabret je s prižnice prebral skotov odlok, s katerim se naši duhovniki določa lasten dušni pastir. — Popoldne nas je obiskal naš nadpastir v šoli v Zg. Siški, kjer se zaenkrat vrši služba božja na obsežnem šolskem hodniku. Pri šoli nekje bo stala tudi bodoča župna cerkev. Ogromna množica ljudi se je zbrala k školovnemu sprejemu. Po pozdravih zastopnikov oblasti in organizacij so bile litanije. Po litanijah pa je spregovoril Prevzvišeni, ki je bodril vernike nove duhovniše, naj kljub težkim časom vsak po svojih močeh pomagajo graditi bodočo župnijo. — Takoj smo ustanovili Društvo za ustanovitev nove župnije. Za društvo je med ljudstvom veliko zanimanja. — Zaenkrat se vrši nedeljska služba božja tako: ob 6 v Dravljah, ob 7 v Kosezah, ob 9 v šoli. Popoldne pa iznemoma v Dravljah in Kosezah.

Sadjarška in vrtnarska podružnica.
(Smartno v Tuhinju.)

Ustanovni občni zbor Sadjarške in vrtnarske podružnice je bil 24. februarja. Zavedni sadjarji so z obilno udeležbo pokazali, da se zanimajo za to dobičkanosno panogo. Uvodno besedo je govoril g. tolski upravitelj Primožič iz Mekinj. V svojem obširnem predavanju je pokazal lepoto kmečkega doma z lepim sadnim vrtnom, dalje dobičkanosnost sadjarje in potrebo kmetijske strokovne izobrazbe. Podrobno nam je razložil pravilno sajenje sadnega drevoja. Priporočal je sadjarško podružnico, ker le v organizaciji je možnost splošnega napredka. Zahvaljujemo se g. upravitelju za tako lepe in koristne nauke. Želimo mu pri trudu za blagor kmeta kar največ božjega blagoslova. Novi odbor smo sestavili takole: predsednik Burja Adolf, podpredsednik Virjent Jožef, tajnik Levec Edvard, blagajnik Jeras Pavel. Vsaka vas pa ima enega odbornika, ki

so vsi dobri sadjarji. Podružnica šteje zdaj 34 članov. Če se še kdo želi vpisati, naj se zgłosi pri tajniku. Sadjarji, delajmo za splošno izboljšanje sadjarstva, ker koristi bomo imeli mi sami! Bog pa naj blagoslovi naše delo!

Razno.

(Sneberje - Zadobrova.)

V noči od 22. na 23. februarja so vlomilci vdrli v mehanično delavnico Fr. Anžiča v Sneberjih. Ker ima podjetnik v delavnici tudi zalogo kolesarskih potrebščin, je imenovan precej oškodovan. — V sredo zjutraj je pa našel Novak Ivan na pradu siromaka, ki si je končal življenje. Siromak ni imel pri sebi nobenih listin, zato identite niso mogli ugotoviti. Bajje je bil doma z Vranskega, star 84 let. — Naše »Pevsko društvo« pripravlja za nedeljo 10. marca ljudsko igro s petjem »Mala Pevka«.

Prpriave za evharistični kongres.

(Smartno pri Litiji.)

Navdušenje za kongres je veliko in rase od tedna do tedna. Že od adventa se vršijo v cerkvi govori v ta namen in tudi pri vseh kongregacijah se o tem govori. Prizadevanje gre zlasti za tem, da bo nočtanja priprava čim lepša in da se v vseh stanovih poživí vera in ljubezen do Najsvetejšega. Veliko se tudi molí za vsestranski uspeh kongresa. Prve dneve aprila se bodo vršila skioptična predavanja. Pripravotroci, kako vsak dan, kot pravijo, molijo za kongresu se je javilo 30 fantov kongregacij. — Ne pozabiti omeniti, kako veliko navdušenje kažejo otroci, kakor vsak dan, kot pravijo, molijo za kongres, kako težko čakajo tega dne. Radi bi šli pa kar vsi. S kako veliko vnemo so otroci Marijinega vrta nabrali prispevke pri součencih se vidi iz tega, da so nabrali 260 Din.

Ognite se jih tudi s senenim vozom!

(Gora nad Sodražico.)

Koga naj se ognemo? Denuncijantov, če imate kje take, kakršne je pri nas vzgojila rajna »JNS«. Res je sicer, da živahnejše politično življenje vedno zostruje politične borbe, toda ta borba mora ostati vedno v dostojnih mejah. Kdor je moč, se poslužuje vedno poštenih sredstev, figavec ali propalca pa rabi nizkotna sredstva, med katera spada pred vsem ovaduštvo. Slučajev ovaduštva je bilo pri nas

pustite, da se več let pretaka po njej čista voda, in na stenah cevi se bo vsebolj nabirala nesnaga, voda bo začela teči počasneje, dokler ji zgoščena nesnaga popolnoma ne zapre poti. Pozabili ste namreč čistiti cev. To velja tudi za vse one organe Vašega telesa, ki služijo za obtok krvi, in se morajo isto tako redno prečistiti, ako hočete, da ostanete zdravi, prav gotovo pa, če so se že pojavile motnje v prebavi, črevih in ledvicah. Radi tega so baš sedaj aktualna tako zvana spomladna zdravljenja z raznimi čaji, kot n. pr. s Planinkučajem Bahovec, ki je zaradi zdravilne vrednosti svojih zelišč postal tako popularen ne samo pri nas, marveč tudi daleč preko naših meja.

precej. Ovadbje so bile seveda lažjive, kar je vedno pokazala sodnijska obravnava, ako je zadeva prišla pred sodišče. Ko so neznaní zlikovci pomazali napis na šoli, se je zopet dvignila truma ovaduščov, ki hočejo tako dejanje posameznika naprtili celumu ljudstvu. Nešteto žalostnih slučajev bi lahko navedli iz časov, ko je nad nami vihtela bič JNS. — Kaj bi ne bilo dobro, če bi denuncijantom obesili »skraguljčke« okrog vratu, kakor konjem po zimi, da bi se jim vsak pošten človek lahko pravočasno izognil?

Igra.

(Sostro.)

V nedeljo je vprizorilo prosvetno društvo veselejšo »Matavej Matija«. Igra je bila še dokaj dobro igrana, je razsvetljava odra je bila pomanjkljiva, zato se igra ni mogla izvesti tako, kot jo zahteva prireditelj. Ker ravno napeljujejo elektriko in bo svetila že ta teden, se bo igra »Matavej Matija« na splošno željo ponovila 10. marca ob pol štirih popoldne v polnem obsegu ob električni razsvetljavi odra. Ker je že veliko povpraševanje po stopnicah, si jih pravočasno rezervirajte. Med odmori bo igral tamburaški zbor. Vabljeni!

Naši lantje.

(Dol pri Ljubljani.)

Da je organizacija mladih sil potrebna, so vemo vsi. Zlasti se tega važnega vprašanja zaveda naš fantovski odsek KA, ki je zadnje čase močno poživil svoje delo. Vsako nedeljo imamo redne sestanke, na katerih govorijo razni predavatelji, ki kar tekmujejo med seboj, kdo bo znal bolje potrkati na fantovsko dušo. Tudi prihodnje nedelje bomo imeli taka predavanja, na katerih bodo predavatelji obravnavali

SIROTA

Jančkov pogled se je zadovoljno izprehajal po prostrani ravani proti Savi. Svet je bil kakor pregrnjen s travniki in njivami ter pretkan z vsemi in vasicami, ki jih vežejo in družijo ceste pa nebroj poti in stezic. Kakor za odpočitek očem strni tu gruča, tam vrsta topolov proti nebu. Vitki čuvarji lajšajo enoličnost in dajejo obličje te krajine nekakšno posebno slikovitost. Z njih pomočjo oko ne čuti tako močnega preloda, ko se ozre onkraj Save, kjer je svet bolj hribovit, tu gozdnat, tam prepet z vinogradi in lehami, ki jih čuvajo po nekod prav lepe kmetijske hiše. Nad vsem varujejo kakor bele ovčice cerkve po hribih in holmih.

Po vrnitvi čez Sotlo se je prijazna Hrvačica večkrat ustavljala, pokramljala zdaj s tem, zdaj z onim na cesti in vsakomur s porednim pomolom pripomnila, češ:

»Vidiš, kakšnega sina sem si pripeljala! Janček je venomer zardeval, a bkratmu mu je dobro dela kmetičina obzirna molččnost. Sicer zgovorna ženska je imela za radovedna vprašanja, kdo in odkod in kaj je njen mladi sopotnik, en sam edini odgovor:

»Ej, ljudje se srečujemo in razhajamo. Tako nam je prirodno —«

Deček bi se ji bil najrajši vsakikrat posebej zahvalil, a jo je samo zaupno pogledoval in se trudno smehljajal. Ko so konji slednjic zavili navkreber s ceste po ilovnatem kolovozu, se mu je zadelo, da se pelje domov. Za trenotek ga je omanilo, nakar je oko brž opazilo, kako se po vsej sončni rebri težko obložena trta opriljuje koljeja. Sem in tja je zadefalo po sve-

žem grozdlju. Ponekod je bilo že vse glasno v hramih. Vinogradniki so urejevali in pregledovali posodo snažili in pripravljali vse potrebno za njem bližnje nove letine.

»Laj bova kanalu doma,« Bogatička nazadnje opozumlja Jančka, ki mu je proti koncu vožnje čisto vzelo besedo. Deček samo prikimava, medtem ko se mu oči roseno zasvetijo.

»Nič se ne boji!« opazi kmetica prikrivano žalost. »Saj niti ne veš, kako je pri nas lepo —«

Skozi solze mali vidi, da je res lep ta v soncu vriskajoči svet. V holane in brda in slemenami razčlenjeno hribovje, povezano z ravninami in neškastimi dolinami pa prepleteno s poti in stezicami, je res kakor ustvarjeno za suno dobro voljo. Po koseninica med vinogradi straži sadno drevice, iz mejice ob poti pa se žametasto ponujajo sladke robide. Bolj ko je vse vabljivo, bolj živo se v malem bude slike iz detinstva, druga lepša mimo druge, pa zapuščena bajta vstane pred njim, kjer je bilo včasih toliko veselja zanj in kjer zdaj ni nobene žive duše več. Veter morda joka skozi okna in kliče, kliče. Janček sliši in hrepenenje, da bi se odzval, mu tolikanj prevzame srce, da se ne more nič več premagovati. V debelih kapljah zapolze solze po licih in v zadrževanem ihtenju podhrtava dečkovo telo.

»Revček,« se zasmili Bogatički in ga toplo stisne k sebi ter ga začne božati po glavi, češ:

»Nič ne maraj, pri nas ti ne bo niti sence hudega! Tudi očeta boš našel. Sama ti bom pomagala iskati in teti povem, ako pride pote, naj te ne sili domov, dokler ni očeta —«

Janček sliši samo napol, kar mu pripoveduje kmetica o svoji domačiji, kako da ima prostrane vinograde in šume in polja, travnike

in vsega dovolj, le sina ne nobenega, ne sina ne hčere. Sinove ji je vzela vojna, hčere edinko bela smrt. Ako bo Janček priden in pameten, ji bo lahko on za sina in —

»Oče, oče —« se strese mati.

Bogatička ga začudeno gleda, ker ne ve, kako mu je hudo in da bi najrajši planil raz voz in zdiral kamorkoli. Za vetrom bi letel, za soncem, moj Bog, za klicem trpečega srca, dokler ga ne bi privedlo k očetu...

Vrh klanca je Bogatička ustavila, zlezla raz voz in smuknila v trsje. Kmalu je prinesla polno naročje zrelega, dišečega grozdlja.

»Poglej, kako se ti ponuja!« je vabljivo obložila Jančka s sladkim bremenom. Ob toliki sladkosti se je res morala umakniti žalost in si je deček kakor zamaknjen otrl solze ter začel pokušati. Tako sta končno ugledala Bogatičevo in Jančka že ni bilo več poznati solz.

Doma je Bogatička dečka pogostila in ga kmalu spravila počivat.

»Dobro spi, da pojdeva jutri lahko na ogled!« mu je tako mehko voščila lahko noč, da se mu je zdela kakor mati. Komaj je zaprl oči, je že spal. Sele sonce ga je drugo jutro predramilo, ko ga je začelo ščegetati po spočitem obrazu. Začudeno se je ozrl po sobi, ki je oko ni bilo vajeno, in precej časa je frajalo, preden se je donusil, kje leži in kako je prišel semkaj. Ko si je nekajkrat pomel oči je opazil na stolu kraj postelje zvrhan krožnik bruskev in grozdlja. Roka je kar sama segla po sladkih dobrotah in ves obraz se mu je razlezel v radosten smeh. Kmalu je bil tako popolnoma vdau prijatelju opraviilo, da ni niti opazil, kdaj je stopila mati Bogatička v izbo.

razna vprašanja in luči katolicizma. Na to že danes opozarjamo najširše plasti našega lanovstva, da v obilnem številu posejajo take sestanke.

Smrtna kosa.

(Vopovlje pri Komendi.)

Dne 27. februarja je umrl po kratki in hudi bolezni ugledni posestnik Pijalar Janez iz Vopovej, stalni naročnik našega lista. Lep pogreb je pokazal, kako spoštovan in priljubljen je bil doma in v okolici. Naj počiva v miru! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Zadruga.

(Smartno pri Litiji.)

Zanimanje za zadrugo je zadnje čase zelo naraslo. Pokazalo se je to tudi pri udeležbi ob priliki predavanja, s katerim so bili navzočini zelo zadovoljni. Člani sprevidajo vsak dan bolj potrebo in koristi zadruga, kajti zadruga se v veliko zadovoljstvo članov dobro razvija in uspešno napreduje ter nudi članom kar največ ugodne cene in solidno blago. Veliko je tudi povpraševanje po občnem zboru. Sporočamo, da bo občni zbor naše Kmetijske prodajne in nabavne zadruga v nedeljo, 17. marca po prvi sv. maši ob pol sedmih v Društvenem domu s sledečim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročili načelstva in nadzorstva; 3. čitanje revizijskega poročila; 4. odobrenje računskih zaključka za leto 1934; 5. odobrenje tekočnega računa; 6. volitev načelstva in nadzorstva; 7. slučajnosti. Ako ob napovedani uri občni zbor ne bi bil sklepčen, bo pol ure pozneje, to je ob sedmih, občni zbor, ki bo sklepal neglede na število navzočih članov. — Člani, pridite, da slišite poročilo odbora o položaju in stanju zadruga in da odbor sliši vaše želje in nasvete. Agitirajte za čimvečjo udeležbo! Pred občnim zborom bo tudi kratko desetminutno predavanje.

Iz dolejških Benek.

(Kostanjevica.)

Je že oživela Gadova peč. So že stopili na delo, da bi kaj cvička priklicali tudi to leto iz trte. Vreme je kaj ugodno. Je pa prav zares treba letos zgodnje pomladi. Marsikje bo motovilec kar edina hrana. Ko bi bilo denarja, bi se že tudi kaj drugega dobilo, zastoj pa ni nič. Tako je za siromaka, čast Bogu, vsaj pomladna solata, ki je tudi brez olja dobra, ješih se pa zastoj kje dobi. — Volivni boj je že tu. Čujemo veliko novih imen, kateri se smatrajo, da bi bili »sposobni« politiki. Za kandidate ne bo zadreg. — Letos se za spomin 1900 letnice odrešenja in kot

prilprava za evharistični kongres vrše duhovne vaje za moše in lastne kostanjevške svosa. To »misijon« se bo začel v soboto, 16. marca ob 20 in bo zaključen v sredo, 20. marca zjutraj s skupnim sv. obhajilom. — Za evharistični kongres je veliko navdušenja in vneme. Samo to hodi spet narobe: denarja ni, pa ga ni!

Smrtna kosa.

(Bohinjska Bistrica.)

Umrl je 1. marca, na prvi petek v mesecu, v 62. letu starosti Jakob Leban, p. d. Ivanc iz Broda. V 20 urah je bil zdrav in mrtve. V četrtek je delal ves dan, zvečer ga je napadla bolezen, drugi dan opoldne so ga peljali na vlak, da bi šel v ljubljansko bolnišnico, toda preden je prišel vlak na Nomenj, je že umrl. Pripeljali so ga mrtvega domov. Najbrž se mu je zavezalo žrevo. V vaši je nastal velik jok domačih. Niso mogli razumeti, kako more oditi zdrav človek tako hitro na oni svet. Ne vemo ne ure ne dneva, kdaj nas pokliče Gospod. . . Pokojni je veliko pretrpel v svetovni vojni, ker je bil ves čas na fronti. Po vsej fari je bil znan kot pošteenjak, trdno prepričan katoliški mož, tih, trezen, marljiv kot mravalj. Bil je naročnik »Domoljuba« in je vsako številko lista prebral z vso pazljivostjo. Njegova domača vas je z njim izgubila dobrega vaščana, njegova družina vzornega očeta in skrbnega vzgojitelja. Vsak, kdor ga je poznal, ga bo pomnil kot nadvse prijaznega in dobrega znanca. Naj mu sveti večna luč!

»Šac« so našli.

(Ribnica.)

Najden »šac«! Pa v resnici, pravi »šac« so našli na Bregu pri Ribnici. Mimuli teden so letali otroci po travniku nad Ribnico pri Bregu, pa eden sune v krtno, iz katere odletita dva svetla srebrnika. »Dva kovača!« je bil prvi vzkliz veselja in presenečenja. Otroci planejo po krtni, pa dobijo še in še, kakih 20 kosov. Priteče močnejši fantič, razkopava krtno, dobi zopet okrog 20 kosov. Prihiti sosed z lopato in nakopelj dva žepa svetlih srebrnikov, da si mora žepa mašiti z ruto. Večina novcev je bila prav lepo zloženih. Priteče še lastnik travnika, ki pa najde še 11 kosov. Vseh kosov je

bilo okrog 500. Vmes so Marije Terezije tolarji, križevci, šmarne petice iz leta 1798 in 1771, »svetovnarice« iz leta 1842 in 1845. Kdo je zaklad skrnil? Nekdo si je moral zaklad shraniti ali v revolucionarnem letu 1848 ali pred italijanskimi vojskami, pa je morda umrl, ne da bi povedal, kje je njegovo bogastvo. Zakaj takrat je bila to vsekakor črna vsotica. Poprej je bil ta travnik zaraščen z grmov, jem in je bil dobro skrivališče. To je že drugi primer »šaca« v tej okolici. Morda bo še kaj. Pride prav v tej križi.

Društvene vesti.

(Hrušica pri Ljubljani.)

Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 10. marca ob štirih četrti prosvetni večer. Član-akademik L. Martinc bo predaval o nastanku in razvoju sveta in njegovih prebivalcev na podlagi znanosti in sv. pisane. Predavanje bo pojasnjevalo naj 70 zelo zanimivih skopijskih slik. Na sporedu so tudi točke za preganjanje dolgega časa. Vabljeni so vsi člani in prijatelji k številni in točni udeležbi. — Pred kratkim je društvo s prav lepim uspehom priredilo kratek koncert moškega zbora in Miakarjevo »Nevesto iz Amerike«. Čisti dobiček je bil darovan za evharistični kongres.

Razno.

(St. Gotard.)

V letošnji zimi so ljudje pri nas precej zdravi. Ze tri mesece ni nihče umrl. Pregled mrliške knjige od leta 1838 dalje, skoraj sio lei nazaj, nam more navesti samo en primer, to je leto 1866, ko ni v zimskih mesecih v januarju in februarju nihče umrl, kot je to primer letos. V letu 1873 je v januarju in februarju umrlo 17 ljudi, toliko kakor včasih vse leto. Druga izrednost letošnjega predpostnega časa je veliko odklice in porok — osem odklicanih in pet porok. V nedeljo, 24. februarja so priredili naši diletantje z velikim uspehom Nušičevo igro »Narodni poslanec«. Zlasti okoličani so posetili v velikem številu to predstavo in so bili z uprizoritvijo zelo zadovoljni.

Smrt odličnega rojaka.

(Sv. Trojica pri Moravčah.)

Skoraj bo preteklo mesec dni, odkar nas je zapustil za vedno on, na katerega smo bili tako ponosni in smo ga radi videli v svoji sredi, ko su je bodril in učil s svojo domače-šaljivo in zgovorno besedo. Rajni senor dr. Valentin Rožič, Ostanek Tine, je umrl v 57. letu starosti in bi po naših mislih živel lahko še kaj let. Bil je res velik mož in moravček župnije, kakor smo mogli to slišati iz vs

»Dobro jutro in dobro zdravje! ga je veselo pobožal njen glas, ko je bil pravkar ugriznil najlepšo brekeev. Šele zdaj se je Janček do kraja predramil in kakor v zadregi zardel, ko je zagledal prijazno zaščitnico pred seboj. Niti na pozdrav ni mogel odgovoriti, tako ga je begal smeh dobrotnice, ki je že hitela:

»No, kako ti ugaja pri nas?«

»Lepo je,« je komaj v mislih odvrnil in se hkratu spomnil očeta in doma, vendar je Bogičičina zdrava vedrost hitro premagala dečkovo trenutno otožnost. Kakor je potlej vstal in odmočil, se je čutil čudovito sproščenega. Bilo mu je, kakor da je ustvarjeno nalašč samo zanj to toplo gostoljubje v čisto tuji hiši, jasen dan in v soncu razgrnjena pokrajina, vse samo zanj!

»Geva v gorico, sinko!« ga je po zajtrku povabila gospodinja in se ni branil. Malo mu je že sililo na jezik, kdaj pojdetta v Zagreb, toda kako naj bi žalil ženo, ki ga je sprejela s tako ouprtimi rokami! Hodila sta tedaj po vinogradih in je bilo obema prijetno, Bogičička je občutila, kakor da iznova preživlja tiste davno odbegele čase, ko je s svojo dečo takole hodila v trsje. Radoet, komaj malce zasenčena z nadhom mehke otožnosti, jo je za čudo poživila in pomladila.

»Sinko, sinko — je venomer klicala Jančka in se radovala v misli, da bo res kakor prava mati tej zapušteni siroti.

»Mati —«

Beseda je zadržala Jančka, da sam ni vedel kdaj in kako, pa jo je potlej še in še ponovil in se mu je zdela vedno lepša.

»Mater imam,« je razpletala nada v mladnem srcu, »a z njeno pomočjo mi bo lažje najti očeta —«

»Le nič se ne boj,« je uganila žena, kaj žari iz dečkovi očii, »z božjo pomočjo bo vse dobro! Samo vesel bodi, ko je tako lep ta božji svetle Mali je iskreno dahnil:

»Saj sem —«

Stisnil se je k njej in skrnil obraz v gube njenega krila kakor dete pri materi. Bilo ga je sram solz, ki se jih v ganotju ni mogel ubraniti. Medtem, ko mu je Bogičička razkazovala svet ter ga vodila iz vinograda v vinograd ter po sadovnjakih, je Janček naprej in naprej ugibal, kako je vendar vse to mogoče.

»Ali boš ostal pri nas?«

»Bi že —«

»No —?«

»Ko ne vem, kako je z očetom —«

Zaradi te vztrajnosti je bil ženi toliko ljubši. »Seveda,« je menila, »morda ga najdeva in se potlej pomenimo.«

Janček je prikimal, a usta je imel še odprta in pogled tako nekam v daljo zamaknjen, da se je kmetica zavzela:

»Ali ti ne ugaja tako, sinko?«

»Oh, mati,« mu je zastajal glas, ko pa očeta na noben božji način ne bi mogel zapustiti.«

»No, bi prišel še on k nam,« ga je smehljaje pobožala mati Bogičička.

»O, potem seveda! Nič rajši na svetu nego to! Kakor razigran metuljček je bil zdaj, sam vrisk in smeh. Kakor domač je hitel med delavce, kramljal s hlapi in se pomenkoval z dekle, izpraševal in pripovedoval, da bi ga človek skoraj ne spoznal. Tisto noč je potlej pokojno počival v zatiaju najslajših, najlepših samj • domu.

Tretji dan je res prišla teta. Objokana je bila in nasajena ter je brž potožila materi Bogičički:

»Ne veste, koliko strahu in žalosti mi je napravil ta nesrečni otrok! Ze tako je vse narobe, potem pa še on — Oh!«

Jančku je ob tetinih besedah tudi samena šlo na jok, in se je resnično kosal, ker se je bil tako na lepo zaletel po svetu. Ze ga je znagovalo, da bi bil stopil k jezni in žalostni teti, ko se je oglasila mati Bogičička.

O, mati Bogičička. Sami božji angeli ji polagajo take besede na jezik, se zdi Jančku. Kako ona vse razume, vse ve in zna in prav obrus joj, to je dečku slajše mimo najlepše godbe. Ko je bil včasih šel z rajno materjo v cerkev in so bučale orgle in zvonili zvonovi, ko se je vse lesketalo v svitu neštete svetle in je bila cerkev polna dišečega kadila, takrat je Janček občutil v sebi tak blažen mir. Res, kakor so tedaj sončni žarki skozi poslikana okna božal vzhle in prošnje v molitve zatopljene sretnje, tako sveti zdaj v Jančkovo srce Bogičičkina beseda. Tudi teta čuti njeno moč. Brez ugovora poslušaj, ko mati Bogičička mesto Jančka pripoveduje zapored vse njegove prigode s pota. Solze usahnejo in jeza ugaša v očeh. To, kar se začne potlej utrinjati, je toplo in mehko, da to je spet tista teta, kakršno je poznal z doma!

Jančku prijetno odleže.

»Ali že kaj veste za očeta?«

Teta prikimaj.

»V bolnici je —«

V bolnici — Hvala Bogu, zdaj ga bo lahko obiskal, govoril z njim in ga prosil, naj ne bo več hud nanj.

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje)

Iz Bijska po Obu na sibirsko kmetijo.

Z Bogom Bijak!

Na krovu ladje stojim. Nato sedem v rešilni žoln in ogledujem svet. V daljavi opazim velik ogenj. Zgo slamo ker ne vedo kam z njo. Ravno kar se je združil Katun z Bijo. Nekaj časa tečeta v eni strugi, vendar ločeno, kar spoznam na tem, da je del reke, ki se naziva po združitvi Ob, moten, drugi del pa čist. »Bisira hči planin« je Bija, dočim je njen drug Katun bolj umazane »sorte«, čeprav je tudi njemu rojstni dom Altajsko gorovje z okrog 4500 m visoko Bjelnuho. Ob Obu se pasejo konji, čeprav je trava kakor osvojena. Tuintam že tudi vrba zeleni. Okrog pristanišča Pristan je polno cvetic, zlasti opazim mnogo trobentic. Kmetije orjejo njive. Kmalu smo v Bistrem Istoku, ki ga imajo zvesti čitatelji »Morije« gotovo še v spominu. Kako neprijetno daljša je bila ta pot po zimi s sanmi! Sakrat smo »razjzali« iz Bistrega Istoka v Bijsk dva dni (seveda smo med tem tudi počivali in eno noč spali), danes s parobrodom pa smo prepluli razdaljo med obema krajema v dveh urah.

Naslednji dan, dne 4. maja 1915 smo bili že v Barnaulu. Ponoči je bila huda nevihta. Vsaj pravilo so tako, zakaj nisem je občutil, ker sem to noč izredno dobro spal. Dobili smo, kakor prejšnji dan, zopet vsak 25 kopejk in nam torej ni bilo sile. Prodajalec časopisja je prinesel na krov že na vse zgodaj »Zizen Altaj« (Altaj-

raznih govornikov ob grobu, ki so slavili zasluge blagoga pokojnika Bil je rajni senator, četudi je postal imeniten mož, tudi veren človek. Cenil je svojo župno cerkev v Moravčah. Cenil in čislal je tudi duhovnike, ki so ga pripravljali na sv. spoved, sv. birno in prvo sv. obhajilo. In kako rad je obiskal vselej svojo domačo duhovniško cerkev pri Sv. Trojici! Cestokrat smo ga videli sedeti spredaj v cerkvi in potem pri darovanju. Trojiško cerkve je spomnil večkrat in tudi v svoji oporoki. Svojim ožjim rojakom v Viševku je preskrbel nov vodovod. Za vse dobrote mu bo ljudstvo ostalo hvaležno. Rajni Ostanekvine, senator in profesor, naj počiva v miru!

Ko Janček tako plete jasne misli, ga zmoti tetino pritaženo šušljanje. Kaj neki skrivata ženski pred njim,

»Ali ni res, mati, da bova zdaj lahko obiskala očeta?«

Bogačička ne pritrdi in ne zanika, le s teto se čudno oprezno spogledata.

»Ali ne?« prosi Janček.

»Le lepo priden bodi,« ga zavrne teta, »ko se ti je tako lepo naletelo. Svojo dobrotnico ubogaj!«

»Očeta bi rad videl!« se upira deček.

Bogačička prikima in ga poboža, medtem ko se teti zopet utrne solza

»Prinesi no teti malo grozdja,« pravi gospodinja in Janček gre. Zdi se mu, da je obema ženskama odveč, in je silno potr. Kaj mu le skrivata? Zato bržčas počneta z ujim tako, ker je sirota. O, da bi imel še mater, očeta, o, potem se mu ne bi bilo treba potikati po tujih hišah in ga ne bi nihče pošiljal po grozdje, da bi mu tako prikrikl tisto, kar bi Janček najrajši izvedel —

Z brajda na južni strani hiše nareže deček zlato-nabreklih grozdov, pokusi par jagod in obstane, iz sobe je slišati zamolklo kramljanje. Janček se ne more premagati, počene pod okno in sliši... Oče je bolan, hudo bolan. V glavi je še zmeraj —

Janček ne razume, kaj, čuti pa, da mora biti nekaj strašnega. Razen tega, da se mu je omračil um (— sliši praviti teto —), se je bil tisto noč, ko je pobegnil, še hudo prehladil. Ko je zbehan in ob pamet dirjal ob Savi, mu je nekje spodrsnilo in je omahnil v vodo. Sam Bog je dal, da so ga ljudje rešili.

»In kje je zdaj?« vprašuje Bogačička.

»V Zagrebu, v bolnici,« pove teta.

V Zagrebu se ne more več premagovati. Janček in plane kvišku. »Mati, ali nisem zmeraj pravil, da bova našla očeta v Zagrebu?«

Ženski ostrmita in teta hoče karati, mati bogačička pa samo prikima:

»Seveda si pravil, Janček. Dober otrok si. Le pojdi noter. Ali si nabral grozdja?«

Janček postavi zvrhan krožnik grozdja na okno in smukne v hišo. Sam nemir ga je in zgolj pričakovanje.

»Ali pojdeva jutri v Zagreb?«

»Jutri,« tolaži Bogačička.

»Saj ga ne bosta smela obiskati, ko se še nič ne zave,« meni teta, Janček pa:

»O, če zagleda mene —!«

sko življenje), ki poroča, da boče Avstrija skleniti sama zase mir. Nekateri naši fantje, ki so že prej preočevali, da ne gremo na kmete, ampak domov, v zmagovito Avstrijo, so dobili ob tem poročilu za svojo prebujno domišljijo kaj močno oporo, ki pa je seveda že v naslednjih dneh izgubila tla.

Veliko manj zelenja sem opazil od Barnaula dalje, kar ni čudno, zakaj krenili smo proti severu. Med potjo sva precej govorila s korporalom Molanom. Ta je bil mnenja, da nekateri Slovenci, izmed tistih, ki so prišli ob nabilizaciji leta 1914 iz tujine, niso delali v Bijsku časti slovenskemu imenu. Ko je nekoga takega izseljenca določil za delo, je bil Molan tepen s surovo pripombo: »Mi ne bomo delali, naj delajo tu tisti, ki ne delajo doma.«

Okrog 3 popoldne, dne 5. maja 1915 smo priplavali v novonikolajevsko pristanišče. V mraku so nas uvagonirali, in sicer je zasedlo en voz 38 do 42 mož. Ko smo se peljali kake štiri ure iz Novega Nikolajevska proti zapadu, smi došli na postajo Duplinskaja. En del ujetnikov se je peljal z železnico dalje, drugi del, pri katerem sem bil tudi jaz, je prenočil na tej postaji v železniških vozovih. Na vse zgodaj so bile že okrog nas prodajalke. Tudi jaz sem si kupil 4 kuhana jajca, 2 abadži (omeleta brez marmelade) za 2 kopejki mleka in kos kruha. Torej pravi in obilni ruski zdjtrk. Videl sem avstrijske vojake, ki so delali na železniški progi. Za delo so dobili dnevno 50 kopejk in še posebej 25 kopejk za hrano.

Ob 9 popoldne smo zapustili postajo Duplinskajo in se odpeljali ne naprej, ampak nazaj v smeri proti Novo Nikolajevsku do postaje Kočevno. Tu so nas že čakali kmetijski vozovi, ki smo jih takoj zasedli in se odpeljali v več kot 35 km oddaljeno vas Krutejlago. Samo še 25 km je manjkalo, pa bi bili zopet v Novo Nikolajevku ob reki Ob.

Z Blazinškom sva se peljala sama na nenavadno nizkem, podolgovatem vozu. Cesta je bila zemljata, vendar še toliko dobra in suha, da bi se lahko peljal celo s kolesom. Le skozi par vasi smo zelo težko vozili. Po sibirski navadi mečejo kmetije gnoj na ulice in posebno kjer so še mlake poleg, se voz globoko vdira v gnoj. Gosi in race so se kar lepo kopale v gnojnici na cesti in iskale odpadkov.

Par kilometrov pred dohodom na cilj, smo prešli preko mostu manjšo reko Ajoš.

Krutejlago je kaj velika vas, ima cerkev in je sedež županstva. Nahaja se v območju tako-

zvane Barabinske stope, velike bitorodne planjave, med Omskom in Novo Nikolajevskim in prav tako daleč na sever in na jug.

Kar po hišah so nas razdelili. Povedali so nam, da bomo dobivali dnevno po 22 kopejk in naj sami gledamo, kako bomo izhajali. Rekli so, da si bomo olajšali položaj, ako bomo kmetom pri delu pomagali.

Z Blazinškom sva zadela na kaj revno kočico koncem vasi. Bila je majhna, lesena, brez strehe, le nekaj prsti, iz katere je že pogunjala travica, je bilo nametane na vrh lesenega stropa. Pri vsakem dežju, je curljala voda v sobo. K sreči je le redko deževalo. Družina je štela štiri osebe, to je gospodarja, gospodinjino in dva otroka. Ena hči je bila že poročena v bližnji vasi. Ležala sva kar na klopi, domači pa so nametali nekaj cunj po tleh in tam počivali. Spala sva slabo, ne toliko, ker je bila »postelja« trda, ampak, ker so naju srdito napadale kot oglej črne bolhe. Domači so dobro spali. Menda bo res, da je Rus grizočih živalic tako navajen, da še spati ne more, če ga ne »šegečejo« vso noč. Zjutraj sva dobila pri gospodinjini tople vode, ki ji je rekla čaj in pa v oblikah krompir. Nič zato, če bi gospodinja ne bila tako nagravžno umazana, da še opisati nočem. Celo noža niso imeli pri hiši in so si ga hodili izposojevati k sosedu.

Drugi dan sem si ogledal vas. Lesene, večinoma zelo revne kajžice. Po oknih pa sem videl v loncih mnogo lepih cvetic. Neverjetno, kako tudi skromno vas naredi prikupljivo s cvetjem ozaljšana okna. V neki hiši sem videl celo figovo rastlino z nekaterimi smokvicami. Skoraj v vsaki hiši so tkali platno. Celo v najinem »Betlehemu« so delali lep, rdeče-modre »stepih« iz domače preje.

Moj krutejlagovski gospodar Ija Garasinov Popov me je nekoga dne prosil naj grem z njim na oddaljeno polje po seno, ki ga je kupil od zeta. Več kot eno uro sva se vozila. Na potu je zažgal Ilija suho travo, da je gorelo vse polje. Vidim zemljemera, ki razdeljuje zemljo. Ilija mi pojasnjuje, da doslej ni nihče vedel, kaj je ajegovo in kaj ni. Vsak je poljubno pasesl in kosil. Trebiti travničke se je pa seveda vsak branil. Na potu sva srečala velikega zajca, mnogo jerebice, nad nama pa so letale velike trume divjih gosi.

V vsako hišo Domoljuba!

se zdi materi Bogačički, da je luč v dečkovih očeh skoraj res prava, živa sreča.

»Da bom le očeta videl!«

»Da boš videl očeta, da,« potrdi mati Bogačička.

Ko si voščijo lahko noč, so vsi trije mirni in potolaženi. Vso noč sanja Janček o očetu. Nekaj dni po tetinem odhodu je rekla mati Bogačička:

»Danes pojdeva v Zagreb k očetu!«

Janček je poskočil in sproti vse izgubil od veselja. Komaj je obul desni čevelj, ni našel levega, a ko je imel tega, je začel iskati klobuk in bi ga bil iskal morda vse popoldne, ako mu ne bi bila Bogačička povedala, da ga že ima na glavi.

Potem sta šla, toda ne s težkim vozom in sodi, ampak pražnje oblečena in samo z nekoliko popotnice v pisnem cekarju.

»Ali je daleč?« je bil Janček radoveden, ko sta že hodila debelo uro in še ni bilo nikjer videti nič takega, kar bi pričalo o mestu.

»Daleč je, daleč,« se je nasmehnila mati Bogačička, »zato bova rajši počakala.«

Mestom ko je Janček strel v začudenju, ga je vedra ženska prišla za roko in ga odvedla na postajo, kjer je že precejšnja gruča ljudi čakala, kdaj prisopiha vlak in jih odpelje.

»Ali pojdejo vsi v Zagreb?« se je čudil mali in kar ni mogel verjeti, da se taka peščica ljudi v mestu ni toliko ne opazi kakor en sam list na vinskem trsu. Deček je bil vse zbehan in se je trdo držal ženske za krilo. Vedno novi utisi so ga plašili in se je zavedel šele tedaj, ko je vlak že dirjal s pomnoženim človeškim tvorom po pokrajini.

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

5. maja 1932. so izdali dekret, obsegajoč 118 členov, ki naj do 1937. za vedno uniči na ozemlju SSSR sploh vsako vero. Po 1. marcu 1937. naj bi ne bilo v sovjetski Rusiji niti ene hiše božje več. Ta petletka predpisuje za prvo leto (1932-33) uničenje prav vseh verskih šol in učilišč za vzgojo duhovnikov. Vsi, ki so v kakršnekoli razmerju s katerokoli cerkvijo, izgube pravico do nakaznic za živila. Drugo leto naj Zveza brezbožnikov prodre s svojo protiversko propagando v sledujo rusko vas in ustavi se mora natisk kakršnekoli verske knjige in tiskovine. Tretje leto (1934-35) se organizira vsa država v brezbožniških celicah in vsi duhovniki vseh ver se izženo iz SSSR. Četrto leto se bodo »zakotja češčenja bogov in bahjeverstva izpremenila v svetilnike komunistične kulture«, kakor pravi dekret dobesedno. V to svrhu se bodo prav vse cerkve in molitnice vseh ver izročile sovjetskim oblastem, da jih izpremene v kina, klube in »druge lokale za pametno zabavo«. In peto leto (1936-37) se izbrlje še zadnji sledovi vsakega verstva. Dekret pravi: »Bog naj bo izgnan z ozemlja SSSR kot preostanek iz temnega srednjega veka, ki je služil za zatiranje delavskih mas.«

In vendar je rusko ljudstvo na pr. o velikonočnih praznikih leta 1934. še mnogo bolj napolnilo one cerkve, ki so še odprte, nego prejšnja leta...

d) Rodbina in otrok.

Druga glavna ovira, ki jo je treba za ustvaritev kolektivnega človeka odstraniti, je rodbina. In tudi tega so se lotili boljševiki z vso, le njim lastno smotrenostjo, temeljitostjo in doslednostjo. Z dne 31. decembra leta 1917. so izdali postavo, po kateri je izgubila cerkvena poroka za državo in javno področje vsako vrednost in pomen. Ta postava temelji na načelih, ki jih je potem razložil Lenin sam dne 19. novembra l. 1918. na prvem vseruskem kongresu delavk. V svojem govoru je proslavljal popolno svobodo glede zakonskih ločitev, katerih naj ne ovira nobeno sodno postopanje. Utemeljeval je to zahtevo s popolno enakopravnostjo žene.

Boljševiški komunizem, kakor smo videli že doslej, sicer nikoli in nikjer ne priznava nobenih osebnih svoboščin, ker pozna le kolektiv, toda glede zakonskega življenja se je pa postavil v popolno nasprotje s svojimi načeli državnega absolutizma. Dočim namreč podreja povsod drugod posameznika popolnoma volji vsemogočne države, pa pušča odnošajem med možem in ženo obema neomejeno svobodo in se briga zanje le, kolikor se tičejo zdravstva celokupnosti in politike ljudskega raznoževanja. Protin ravni odnošaji (n. pr. krvorazamstvo i. dr.), ki so v drugih kulturnih državah kaznivi, so v sovjetski državi nekažnivi in spavljanje je urejeno tam le s higijenskih vidikov ter dovoljeno zato samo v javnih bolnišnicah. Vse »spolno življenje«, kakor označujejo boljševiki zakon, smatrajo pa izključno zasebno zadevo prizadetih in jih ne briga niti, če živi mož z eno samo ženo ali z večimi, oziroma obratno, niti če je zakon trajen ali če traja le nekaj mesecov ali tednov. Vsa zakonodaja skuša preprečiti le zlorabljanje žene v tem pogledu, da nalaga možu dolžnosti za vzdrževanje žene in otrok, noče pa seveda priznati, da je ravno ta neomejena »svoboda« vir najhujšega zla za mater in zlasti še za otroka. Zakon je za boljševiško pravo le zasebna pogodba brez vsake trajne obveznosti, ki se registrira (zabeleži) v državnem uradu in črtanje take registracije, torej ločitev zakona se izvrši s prav tako lahkoto kot vpis. Vpis novega zakona se izvrši sicer lahko šele po ločitvi starega in ista oseba ne more istočasno živeti v dveh registriranih zakonih, toda za prakso je to brez pomena, ker registracija ne nudi prav nobenih pravnih ugodnosti. Vsak mož ima tedaj lahko istočasno ženo kolikor hoče in žena poljubno število mož ter ni za to nobene postavnne ovire. Za rodbino velja le gola krvna skupnost

Zakonske postave prepuščajo torej vsakemu posamezniku neomejeno svobodo. Te boljševiki seveda nikakor niso dovolili, zato ker bi bili morda kakšni načelni pristaši svobode, temveč zgolj iz preračunanih političnih razlogov. Oni so gledali v zakonu in v rodbini le jako močno oporišče meščanske družbe in njenega gospodarskega reda, zato je bilo treba seveda oboje uničiti. Vse kulturni svet gleda v rodbini, zgrajeni na načelo trajne zakonske zveze enega moža z eno ženo osnovno celico vse človeške družbe, zato uživata tak zakon in taka rodbina povsod tudi izrečno varstvo države, boljševiki so pa hoteli ravno to uničiti, kajti zanje je osnovna celica družbe — skupnost delavstva enega podjetja. Tako hočejo boljševiki z uničenjem dosedanje oblike zakona in rodbine le uveljaviti svoj kolektivistični in materialistični svetovni nazor ter izzvati gospodarsko preobrazbo, ki naj čim prej uresniči popoln komunizem. V to svrhu je treba seveda tudi do temelja uničiti vse osnove starega družabnega reda. Prvi korak do tega je bila leta 1918. odprava cerkvene poroke in uvedba civilne, drugi korak je bil pa ta (l. 1927.), da niti civilna poroka ni več obvezna, kajti boljševiško pravo zakonske skupnosti med možem in ženo po našem pojmovanju sploh ne pozna več, temveč le še spolno skupnost kot zadnji korak do tako zvane popolne »svobode ljubeznik«, to se pravi poljubnega spolnega izživljanja, ki je v tem pogledu zadnji cilj komunizma. Doslej je stala med državo in posameznikom rodbina, na katero se je morala država bolj ali manj ozirati, komunistična država pa hoče ta vmesni člen odstraniti in na ta način ustvariti resničnega kolektivnega človeka, ona hoče staro družbo uničiti do njenih korenin in ustvariti popolnoma novo, vsled česar med komunizmom in nekomunizmom tudi ne more biti prav nobenega kompromisa. Na kongresu komunistične internacionale dne 16. novembra l. 1924. je bila sprejeta resolucija, ki pravi: »Nobena revolucija se ne bo obnesla, dokler bodeta obstojala družina in družinski duh. Družino je treba nadomestiti s komunistično stranko, kjer bo ugasnila ožkosrčna ljubezen staršev do otrok. Otrok je last družbe, torej komunistične stranke.«

Tega postopanja pa sovjetska država ne utemeljuje le s tem, da hoče na ta način »osvoboditi« ženo od dosedanje odvisnosti od moža in rodbine, temveč ga opravičuje tudi s potrebo »osvoboditi« otrok od staršev. V to svrhu s vsemi sredstvi pospešuje izgrajevanje otrok proti staršem. Ker po boljševiškem pravu zakon ni nobena skupnost s kakimi lastnimi pravicami in veljavo, zato starši pravno tudi ne morejo imeti nobenih posebnih pravic in veljave napram otrokom. Sovjetska država ne pozna in ne priznava nobenega prava staršev na otroka in da ga država že prvo uro po rojstvu ne odvzame staršem, je vzrok le v tem, ker ga zaenkrat še ne more sama vzrejeti. Toda starši nimajo n. pr. niti najmanjše pravne možnosti uveljavljati kakršnekoli vpliv na otroka in otroci se v tem pogledu lahko vsak čas upro staršem, pri čemer jih država le podpira. Ta navidezna svoboda, ki jo uvajajo boljševiške postave glede zakona in rodbine, nudi stranki le še močnejši vpliv na družbo in je v resnici torej le novo sredstvo za čim popolnejše uveljavljanje državnega absolutizma.

To so načelni pogledi boljševiškega komunizma na zakon, rodbino in na otroka, ki so dobili svoj končni izraz v »Kodeksu o zakonu, rodbini in sorodstvu v RSFSR« z dne 19. novembra l. 1926. in ki je stopil v veljavo dne 1. januarja l. 1927. Po tej postavi je v sovjetski Rusiji zakon le »prostovoljna skupnost dveh ljudi, ki se ljubita in hočeta skupno živeti«. Da se to »skupno življenje« lažje izpriča, ga dasta lahko uradno registrirati, kar služi zlasti ženi pri morebitnem poznejšem iztirjevanju vzdrževalnine za otroke. Neregistrirano »skupno življenje« (zakonc tega sploh ne moremo več nazivati in Slovenci pravimo temu le »koruzništvo«) je istovredno z neregistriranim (§ 3), zaradi česar je v Rusiji tudi komaj 10 do 25% »zakonov« registriranih

RAZNO

Voditelj avstrijskih socialnih demokratov Julij Deutsch se je vrnil iz Amerike. Tam je na 13 javnih shodih predaval o avstrijski februarjski vstaji in pri tem nabral veliko vsoto denarja. O grozovitostih mehiških, ruskih, španskih in drugih rdečih bratcev pa so drugi Deutsch ameriškim delavcem ni — umemo — nič povedal.

Dne 1. februarja 1935 je umrl v poljski Varšavi senator Boleslav Limanowski, ustanovitelj poljskega socialističnega gibanja.

Nova gladovna staska je izbruhnila 30. januarja t. l. v pečujskih rudnikih na Madjarskem. Stavkalo je 4000 rudarjev. Rudarji so se spustili v zemljo, a ven ni prišel nihče. Nazadnje so se sporazumeli.

Zaposlitev v Nemčiji napreduje. V Kruppovih tovarnah za vojne potrebe obrat sijajno uspeva. Naročila ima iz Japonske, iz Turčije in iz Bolgarske.

Na Angleškem so postala zadnje čase v kuhinji zelo rabljiva jaja penguinov.

Škrbna žena. Miha: »Moja žena je res škrbna, dan in noč gleda name. Kaj pa tvoja?« — Blaž: »Pa še kako, saj mi celo škorjone žuva.« — Miha: »Kadar se vratiš iz krčme?« — Blaž: »Ne, kadar sem namenjen v krčmo.«

V ameriških listih se vedno pogosteje piše o nevarnostih, ki da groze Panamskemu prekopu. V 12 urah zamore par ljudi razrušiti prekop na najbolj važnih mestih. V Panami da živi polno Japoncev, ki le navidezno opravljajo kakšen posel, v resnici pa so pripravljani, da na prvi ukaz nastopijo v korist Japoncev.

Milo iz lesa bodo skušali izdelovati v Nemčiji. V ta namen bodo uporabljali zlasti lesne odpadke pri pridobivanju celuloze.

Toplota našega telesa. Če smo sčleni, je najboljša toplota za kožo prsi, hrbta in čela med 31,5 in 33,5° C. Pri običnem telesu naj ima koža pod obleko 29 do 31° C; na površju obleke naj bo toplota povprečno 21° C (pri letni obleki okoli 19° C, pri zimski 23° C).

Domatini na Favos otočju osušijo ribe in osolne in pri ognju, da postanejo trde; potem jih zmeljejo in pečejo iz njih posebne vrste kruh.

Na Japonskem je naveda, da se pri pitju tega letoga pred zavijem pogrglja.

V 17. stoletju so zdravniki uporabljali surove kolerabo kot lek pri vnetju vratu.

DROBTINE

Drobne stvarce. Kurje jajce tehtja povprečno 80 g in vsaka gospodinja se je že prepričala na trgu zaradi njegove majhnosti. Toda pet kolibrjev tehtja skupaj komaj 10 g, posamezni kolibri torej 2 g. Iz česa neki sestoji ta stvarca? Iz kože? Mesa? Kost? Perja? Živi od samega cvetnega nektarja, pehuta po zraku s 60 udarci kril na sekundo in se šopije v rosnih kaptjih na velikih, zelenih listih kakšne pragozdne rastline. Dolej je bilo mogoče videti žive kolibrje le tam, kjer peč živijo, v vročem pragozdu. V Evropi ni bilo primerne hrani-va zanje. A neki učenjak je izumil takšno hrano. Pomešal je med s trenim sladkorjem, s kapljo atle-njenega mleka, z nekoliko miligrami mesnega iz-vlečka in šepcem moka za otroke. Vse to je dal v majhne stekleničice z votlimi steklenimi cevkami, ki so stičile skoraj votlim iglam. Potem je vzel nekoliko tucatov kolibrjev in jih je učil srkati s ten-kimi, dolgimi jezički umetni nektar iz teh cevk. Treba je bilo nekončne potrpežljivosti, da jih je tega tudi naučil, a potem so se živalce ob novi hrani počutile tako dobro, da je tvegati še en poskus in jih je pripeljal s seboj v Evropo. Nekoliko jih je daroval frankfurtskemu živalskemu vrtu, kjer so zanje uredili velike steklene kletke, v katerih cve-ke vse polno evropskih cvetk. Ljudje se sbirajo pred temi kletkami in se ne morejo nabačiti, da so takšne drobne stvarce sploh mogoče. Eden izmed kolibrjev ima rdečo kapico, drugi rumeno, tretji črno, četrti pisano. Telesa so siva, toda kadar za-trljajo po soncu, zažarijo v tako svetlih mavrič-nih barvah, da odpirajo ljudje usta in ne morejo od začenja opraviti nobene besede iz sebe.

Kaj napovedujejo za leto 1940. Ljudem, ki bo-do učakali leto 1940, se obeta podobno živčno raz-burjenje kakor takrat, ko so, k sreči, krivi preroki napovedovali konec sveta po Halleyevi repatici. Zve, zdoznanec dr. Reimuth iz Heidelberga je namreč odkril nov planetoid, ki ima 4 do 6 km v obsegu in bo leta 1940 prišel zemlji tako blizu, da obstoji ba-je nevarnost trčenja. Če bi se to zgodilo, bi utegnlo imeti strasne posledice za izredno velika ozemlja, ki bi jih planetoid popolnoma uničil. Malc praznega strahu nikoli ne škodi, pravijo neverni ljudje.

Srečna kitajska dekleta. V kitajski pokrajini Honan bo v kratkem objavljen od-luk, po katerem so mlada dekleta dolžna poročiti se do gotovega leta. Če katera izmed deklet proti pričakovanju ne dobi moža, tedaj ji bo pristojna oblast poslala listo mladih in za poroko primernih mladeničev, iz-med katerih si bo morala izbrati moža. Radi tega odluka bodo mladi Kitajci v pokrajini Honan najbrže sami od sebe radi silili v za-konski jarem. Najbrže nihče ne bo hotel ča-kati, da ga lepega dne izbere manj nič, tebi nič Kitajka, katere še nikdar prej ni videl.

NAZNANILA

n Gasilska četa Breg pri Kranju bo gostovala v soboto, 9. marca ob 20 in v nedeljo, 10. marca ob 15 z lepo ljudsko igro »Carski sel«. Na to lepo in zanimivo igro vse prav vlijudno vabimo!

n Sneberje-Zadobrova. Pevsko društvo nudi nam odrom po nizki ceni v izposojanje razno gar-derobo. Obračajte se pisмено na: Pevsko društvo Sneberje-Zadobrova, p. D. M. v Polju. — Dramatič-ni odsek vpizori v nedeljo, 10. marca »Malo pev-ko«, ljudsko igro v petih dejanjih.

Ako želite kupiti dobra in preizkušena semena, morate zahtevati povod samo

Svetovna semena

(Vsaka vrečica mora biti tako označena)

V slučaju, da takih semen pri Vašem trgovcu ni dobili, se obrnite na veliko trgovino s semeni

Josip Urbanič, Ljubljana
Mikloškova cesta št. 8
(nasproti hotela »UNION«)

Cenik vseh vrst semen za vrt, travnik in polje, lepe oveslice itd. je brezplačno le na razpolago, pišite po njega.

Ne presočajte

vrednost blaga samo po ceni ampak tudi po kakovosti. Radi tega se Vam priporoča, da pišete še danes Trg. domu Sternecki po ilustrirani cenik, kjer najdete razne čevlje za moške, ženske in otroke v velikanski izbiri in po zelo znižanih cenah. Otroški čevlji 16 Din, ženski 65 Din, moški boks 65 Din itd.

TRGOVSKO DOM
Sternecki
TONARNA - PERLA - IN - OBLEK

Celje štev. 19.

Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar!

Dunajski velesejem

od 10. do 16. marca 1935.

(v rotundi do 17. marca).

Predmeti za razkožje in potrebščine / Po-bištvo / Reklama / Francoska kolonijalna razstava / Sejem za tkanine in oblačila. Pien-tine. Moda za kožuhovino / Posebna raz-stava. Gospodarstvo in podvigi / Tehnični sejem. Stavbe in gradnja cest. / Potrebščine za pisarne / Razstava izumiteljev.

Mednarodna razstava avtomobilov in motor-nih koles. Lovska razstava. Razstava strel-cev. Živilska razstava. Vzorčni sejem za poljedelstvo in gozdarstvo.

Brez potnega vizuma Z velesejsko izkaz-nico in potnim listom presti prestop meje v Avstrijo. Madžarski propustni vizum se izdaja proti predložitvi sejsmske izkaznice na meji, izdatno znižane voznine na jutrosi in madž. in avstr. teleznich, na Dunaju na Jadrans-kem morju, kakor tudi v vrtačnem prometu. Pojasnila vseh vrst in sejsmske legitimacije à Din 50.—) se dobivajo pri Wiener Messe A. G., Wien VII. in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Tyrševa cesta 31

Zveza za tujski promet v Sloveniji («Putnik»), Tyrševa cesta 1 in njene podružnice

Zveza za tujski promet v Sloveniji («Putnik»), podružnica hotel Mihlič, nasproti gl. kolodvoza

Gozdne sadike

za pomladansko goščozdovanje, 4- in 5 letne pre-sajane smrekove ter 2- in 3 letne mecesnovce, prvo-vrstne, močne in zdrave, kakor tudi cipresne sa-dike za vrtno ograje v različnih višinah do 1.20 m, ima poceni naprodaj Franc Dolenc, Preddvor nad Kranjem.

vedno v najboljši kakovosti
dobite pri trdku
BRINJE IN FIGE
FRAN POGAČNIK d. z o. z. - Ljubljana - sedež Tyrševa
Dunajska št. 83 Javna skladišča (Balkan)

NAROČITE

»SLOVENCA« na ogled! — Na-slov: Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

Brinje, fige, rozine in slive za žganjekuho

oddaja po najnižji ceni trvdka

IVAN JELACIN, Ljubljana Emonska c. 8.

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti prehranjevanja ki je še marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolosen hitro premagi. Nočno spanjenje in kašeljski prenehati, telesa se zvišati ter po popolnoma znehanja bolezen preneha.

Resni možje

stravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Odmrjaj znanje o mojem načinom prehranjevanja tam bolje.

Popolnoma zastonj in poštnine preste dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega.

PIŠITE TAKOJ

zadostuje tudi dopisnica, na naslov:
Klupralnica za pošto:

GEORG FUGNER - Berlin-Mauk
RINGBAHNSTRASSE 34, Abt. 488.

**SANATORIUM
EMONA**
Ljubljana
Konevškova ul. 4
Zdravnik: Tel. 36-38
ordinira od 11-1
dr. Fr. Derganc, kirurg, šef-primarj v p.

*Ni lepšega dekleta, kot
je Slovenka v narodni noši*

*Blago za narodne noše
vedno na zalogi pri*

**A. & E. Skaberné
Ljubljana**

NOGAVICE ZA VSAKEGA!

Prepričajte se o naši veliki izbiri nogavic od
priprostitih do najfinjših v vseh mogočih sedaj
modernih barvah po neverjetno nizkih cenah.

Moške od ..... Din 2'75 dalje
Ženske od ..... Din 6'30 dalje

ANT. KRISPER - LJUBLJANA
Stritarjeva ul. 3 Metelki trg 26

Za pomladansko sezono

smo si nabavili velikanško izbiro vseh vrst najno-
vejših blagov za moške, ženske in otroške obleke.
Vse to blago smo kupili že sami zelo ugodno,
prodajali pa bomo s čisto malim zaslužkom, samo
da napravimo čim večji promet, ter privabimo
poleg naših starih še čim več novih odjemalcev.
Vabimo Vas toraj, da nas v čim večjem številu
obiščete ter se sklicujete na ta inzerat. Oddaljenim
odjemalcem pa, če nam pošljete svoj naslov, poš-
ljemo brezplačno naš cenik, da boste o naših cenah
že naprej informirani.

Pri večjem nakupu Vam povrnemo vožnjo.

F. I. Gorčar pri Ivanki
Ljubljana - Sv. Petra cesta 29

Izdavatelj: Dr. Gregorij Pečjak

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo
samo polovico, ako kupujejo kmetijske po-
trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
išejo poslov ostroga obrtniki pomočnikov
ali vajencev in narobe

Najboljše obleke,

hlače, orilo itd. kupite
zelo ugodno pri Pri-
kerju, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana.

Čevljarški pomočnik

mlad, želi spremeniti
službo. Naslov v upravi
lista pod »Marijive
št. 2057.

Kravo s 3 teletom.

dobro mleka-
rično prodam. Češnjek
št. 16, p. Cerklje pri
Kranju.

Joica v umetno valjen-
je, vsako mno-
zino sprejme »Nika
Poljane, St. Vid nad
Ljubljano.

Čevljaršega vajenca

poštenih kmetijskih star-
šev iščem. Hrana in
stanovanje v hiši. Ivan
Nahtigal, čevljar, Zu-
šemberk 120.

17-20 let stare-
kianca, ga; poštenega
sprejem. - Naslov v
upravi lista pod št. 2127

Narodna noša, gorenj-
sko, za večjo osebo kupim. Po-
nudbe s ceno na upravo
lista pod »Pristnac
št. 2337.

Čevljaršega vajenca

in pomočnika sprejme
Ciril Grm, Trebnje.

Hišica vajenega kmetijs-
tva in živine
sprejem. - Naslov v
upravi lista pod št. 2356

Po svoji trajnosti

in trpežni izdelavi naj-
cenejši čevlji se dobe
pri Jerneju Jeraju, Za-
poge 10, p. Smetednik.

Česen in čebulček

kupujemo po najvišji
ceni. Sever & Komp.,
Ljubljana.

Prodaj. Kmečko po-
sestvo obsto-
ječe iz vinograda, nji-
v, gozda, hiše in gospo-
darskega poslopja v
dobrem stanju prodam,
vsled družinskih raz-
mer po zelo ugodni ceni
Din 40.000.—. Posavilo
teži pol ure od postaje
St. Janž. Natančno se
poizve pri Franc Knez,
Trzinčče.

15 mesecev, lep simundolski napredaj Spodnja
Mik, Hrušica 17 pri Ljubljani.

Semenški krompir

napredaj. Cena po do-
govoru. Berčevce št. 7,
p. Grosuplje.

Čevljaršega vajenca

sprejme. Hrana in sta-
novanjem v hiši. Valen-
tin Borsc, Homec p.
Radomlja.

Hiša, dvodružinsko z

vrto, vrtom, sredi Kro-
pe, zaradi surti pro-
dam za Din 14.500.—.
Potrebno polovica go-
tovine Mesojedec, Jen-
kova ul. 10, Ljubljana.

Kmečko dekle, pridno,

pošte-
no, nepokvarjeno, va-
jeno na polju in živine
sprejme takoj Plevnik.
Tomažovo 9 pri Ljublj

Vajenca pridnega, po-

štenega z
boljšo šolsko izobrazbo
išče trgovina z meš-
nim blagom. Podrobno
se izve pri upravi Do-
moljuba pod znakom:
»Poštenost št. 2080.

Za šganjehube

rozine, fige najceneje
pri M. Kompare, Ljub-
ljana. Pogačarjev trg 1
ter po isti ceni pri
Komparetu v Škocjanu
pri Dobu.

Starejši fant s 600.000

dinarjev
premoženja se želi po-
ročiti z dekletom ali
vdovo 40 do 50 let z
večjim posestvom v bolj
mirnem kraju. - Pr-
nudbe na upravo Do-
moljuba pod »Mire
št. 2203.

Zastopnik za prodajo

brzoparil-
nikov, gnojničnih se-
salk in štedilnikov za
vsaki okraj, sprejemem.
Ponudbe v upravi Do-
moljuba pod »Dobra
provizija št. 2338.

Kupite srče novo-

došle
državne, beogradske
glavne kolekture v Me-
njalnici »Releher &
Turk«, Ljubljana, Pre-
šernova.

Parne pekarske peči

in stroje postavlja
»Technac - Ljubljana,
Metelki trg 25. - Spre-
jema zastopnika iz vseh
krajev.

**Kako se
odstranjujejo kurja
očesa in omeščajo
žulji?**

Mnenje dr. L. CATRINA

Mala konicasta korenina kurjega očesa
pritiska na občutljive živce ter Vam tako
povzroča grozna bolečina. Zaman trčite ča-
ko režete z britvijo vrh kurjega očesa ali
pa ga žgote z ostrum; tekočinam in obla-
gate z ublažitvami: obkladki Rezanje kur-
jega očesa je vedno nevarno. Vedno ste z
sevarnosti zastrupljenja krvi in celo teta-
nusa. Da se za vedno rešite nesnosnih kurjih
očesa, pomodite noge v vročo vodo, v kateri
oste raztopili toliko Saltrat Rodella, da se
dobila videz mleka. Ta zdravilna kiselkova
voda razkrajja lojaste in mastne snovi ter
omešča trde in žuljave plasti kože. Ta ko-
pelj omešča kurja očesa v toliko meri, da jih
lahko takoj in brez bolečin odstranite s prit-
s korenino vrad. Žulje pa odstruite s topim
delom noža Saltratova kopeklj odpravlja vse
bolečine in boleča vnetja nog. Kurja očesa
prenehajo zbadati, brzgotins pa zacelijo.
Saltrat Rodell je sredstvo, ki pozivlja obtok
krvi, krepi sklepe in vrača zdravje bolnim
nogam. Saltrat Rodell se prodaja v vseh apo-
tekah, drogerijah in parfumerijah.

Napredaj. Vinograd v izmeri 26
kana zidanica v prav dobrem stanju, s stanovanjem
nad kletjo, ob banovinski cesti v Ivandolu, 6 km od
Krkvega; **šve gozdni parceli**, ena mlada ko-
stanjeva, druga srednje rasti mešanega drevja (nad
3 orale) pod Turnsko graščino pri Krškem; **travniki**
10.000 kv. metrov, pod Marofom, v bližini parne
žage, in **njiva** pol orala pod Leskovcem ob ba-
novinski cesti. Vse to bo na prostovoljni javni
dražbi prodano v ponedeljek 11. marca t. l. - Se-
stanek ob 9 v Leskovcu pri Arb Alojziju št. 84.
kjer se dobijo tudi potrebne informacije.

Če želite za VELIKO NOČ po ceni in dobro blago
dobiti, se oglašite v trgovini

„**SLIVNIK**“ v St. Vidu pri Stični
CENA: Nogavice moške od Din 4.—, ženske od
Din 7.—, kont. bela in rujava od Din 6.—, srčajo
od Din 20.—, bluze od Din 25.—, volneno blago
od Din 20.—, krepljivo od Din 28.— naprej.

Ne igraj se z žensko častjo, da ne zaigraš njeno
in svojo!

Urednik: Jože Kofčak

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čed